

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

TORA TEJE

SOM KINESISKA I "KRIT-
CIRKELN" PÅ DRAMATEN.

JAEGER
HOV-
FOTO.

UR INNEHÅLLET:
Jubileumsartikel av
BRITA JUHLIN-DANNFELT.

Vilken är mannens
största svaghet och
vilken kvinnans? —
Om generositeten av
Alma Söderhjelm. —

Hos Lars Hansson
och Karin Molander
i Kalifornien.

K R Ö N I K A

Är generositeten på retur och omodern?

VI SUTTO HÄROMDAGEN OCH sladdrade ett litet damsällskap. Det var mest unga mellan 25 och 35 och jag som vanligt älst. Man talade om det gamla spørsmålet "giva och taga".

— Jag tycker det är rent löjligt att ge bort känslor eller vad som helst, utan att man vet, att man får lika mycket igen, sade en ung fru, shinglad och avancerad. Skulle jag börja till exempel överhopa någon med gåvor? Och denna person aldrig ge mig något igen. Ja, vet ni, jag säger uppriktigt, jag skulle anse mig själv komisk. Och precis lika är det med känslor. Man skall väl inte spilla bort sina känslor på folk, som inte har känslor för en. Det vore verkligen fjolleri.

De övriga instämde och voro ovanligt ense, gifta och ogifta. Men en ung fru började så småningom att opponera sig. — Jag kan inte förstå den jämlikhet, som gripit er, sade hon. — Det är ju löjligt att utminutera känslor. Det låter så närligt. Jag tycker så mycket om oförbehållsamma känslor. Och nog räknar jag allt på att min man skall ge mig dubbelt med presenter och kanske också dubbelt med kärlek, mot vad jag ger. Det tycker jag är alldeles all right.

Deras konversation hade glidit rätt smärtfritt förbi mig. Men ordet närligt hakade sig fast i mitt öra. — Ordet blev liksom inkarnationen för den tid, som dessa unga damer representerade. Jag har ofta konstaterat och förundrat mig över ett slags modernt sätt att resonera, synnerligast bland kvinnor, förty män äro nu en gång mindre vana att yppa sig. Jag har betecknat detta sätt som "exakt", men nu fick jag den verkliga beteckningen. Vår tid är "närligt". Den går omkring — och särskilt gäller det ungdomen — med en osynlig hushållsvåg i handen och väger allt noggrant på decimaler. Har jag fått nog utbyte av den människans bekantskap? Har jag fått nog valuta av den mannens kärlek, kvinnans vänskap, av den familjens umgänge? Fick jag nog valuta i går på teatern? Var stycket, spelet, de bekanta jag såg på parkett nog givande för att icke blott uppväga vad jag kostat ut mig på min biljett, mina bilar och min hårfrisyr, utan även min hela långa arbets- eller nöjes-kväll jag skänkt?

Denna närighet gäller inte uteslutande allmänna objektiva saker utan även subjektiva. Är jag tillsammans med unga människor, känner jag att de liksom taxera mina handlingar. I går var jag trevlig och uppnådde 10 poäng, i dag är jag mindre trevlig och uppnår bara 6. Nästa dag är jag sjuk och orkar inte vara spirituellt och siffran går ner till 2. Men sammanräknar man poängantalet, så kan det ju slutligen hända, att facit blir, att människan jag inte alls är så givande och trevlig som man först hoppades och att det inte lönade sig att bli bekant med mig?

Och likadant är det materiellt: Jag har blivit bjuden till dem två gånger, den ena gången på té, den andra gången på en grogg. Jag har bjudit dem på två middagar. Visserligen skickade de nyårskort till mig.

Men jag sände en dyrbar kamelia till dem. Lönar det sig då att hålla sig med ett slikt umgänge?

I tidssamhället kan man snart inte mera blunda för, att generositeten är på retur, att det oförbehållsamma givandet från hjärtat, håller på att se sina sista dagar. Ännu finns det visserligen spontanitet och bred generositet, men denna är vanligen helt och hållet privat. Ännu finnes också litet varstans den stora generösa gesten. Men det rätta innehållet, den fullkomligt oegennyttiga glädjen att giva ligger sällan till grund för densamma.

Man kan invända, att tiden har blivit så knapp, att det inte finns råd till generositet. Detta är en dålig ursäkt. Generositet kan vara dyrbar, men den är i regeln ganska billig. Ty generositet är icke detsamma som det man kallar "flotthet", det vill säga det slags braskande givande, som måste ikläda sig festkläder och jubileumsalster. Tiden har i ett fall blivit mycket förståndig: den ärar inte flottheten så mycket, den älskar inte den generösa gesten, och den stämplar som inkorrekt, ja, till och med som ohederlighet att vara generös med andras pengar och egendom, vilket för ett kvart sekel sedan, i synnerhet för vissa privilegierade människor, ansågs såsom ytterst jyst.

Generositet är som sagt något annat. Det är icke generositet, om jag för att slippa den massa tiggare som ringer på min dörr, kastar ut några slantar i hand på var och en. Men om min vän är sjuk, är det desto mer generöst att giva vad jag kan för att hon eller han skall kunna sköta sin hälsa. Det bör ej kallas generositet, utan kan närmast betecknas som slarv, att kläda av sig sina gångkläder och skänka bort dem för att nästa dag gå till sin man och begära nya. Men har jag en klänning eller ett par skor i min garderob, som jag har sparade för sällsynta nödfall så kan det ej räknas annat än som brist på generositet om jag ej ger bort dem till någon som kan ha dagligt bruk och nytta av nödfallsplaggen. Men framför allt är det generöst av mig att undanhålla mina medmänniskor, vad de dock kanske bäst behöva, den medkänsla och godhet, uppmuntran, gillande och beundran, jag känner för dem. Ty man skall inte tro, att generositet alltid skall vara en rörelse från en bättre lottad till en sämre. Det är något som kan tillämpas bland likar liksom till dem som stå högre på samhällsplanet och en av de verkliga få saker, som finna sin användning i alla livets skiften, omständigheter och förhållanden.

Tiden är knapp, det är visserligen sant, men det är inte därför den är ogenerös. Den är ogenerös därför att den har blivit så *demokratisk*. Generositet är en aristokratisk egenskap, och de aristokratiska egenskaperna hålla på att försvinna.

Ingen kan väl våga påstå, att den s. k. underklassen inte har mer fallenhet för att taga emot än för att giva. Ja, jag ville säga, att den är fullkomligt renons på intuition, instinkt och kunskap i detta avseende. En person som inte fått vad man kallar hemupp-

fostran har ytterst svårt att vara generös, ja, han hittar inte ens på att låta detta ingå i sitt program även om tiderna förändras och han blir aldrig så välmående. Och är det inte just där, i avseende å måttet av folks generositet, som vi anlägga kulturmåttstocken? Tänk hur glatt överraskade vi bli, när en person som icke fått samma uppfostran som vi, visar sig äga denna egenskap. Upphöja vi icke denna person omedvetet till ett högre kulturplan? Och tvärtom? Hur hastigt rutschar inte en annan person ner på vårt omdömes taxerings-skala, när vi se att han saknar generositet. Vi kunna inte värja oss för att misstänka honom för att inte ändå vara riktigt grundkultiverad.

Ett par exempel må tillåtas. Det hände mig en dag, när jag trött och uppgiven kom hem, att jag stötte på ägarinnan till den hand som brukar fälla min eftermiddagstidning i brevluckan. Hon var kritvit i ansiktet och såg så uppenbart klen ut, att jag bad henne stiga in. Då jag just skulle tillreda min middagsmåltid, gav jag henne litet mat på en tallrik och vi språkade under tiden. Detta upprepades några gånger, eftersom jag trots all reservation kommit underfund, att hon hade det ledsamt. Sedan reste jag utomlands och glömde hela flickan. Men döm om min förvåning, när jag några dagar efter min hemkomst ett halvår efter, tidningen åter börjar dansa ner i min brevlåda. Jag pointerade, att jag inte prenumererat och fick till svar ett halvt generat: "Det betyder ingenting." Jag förstod då, att hon hade rätt att disponera detta exemplar av tidningen. Detta kallar jag generositet.

Det andra exemplet handlar om en rik man, som behövde min hjälp för ett arbete och som bönade och bad att jag skulle hjälpa honom, trots att vi inte kände varandra. Det tog inalles en tolv eller fjorton timmar i beslag. Ofta ger man ju bort flera timmar till ingenting. Och så var han så trevlig med att han varje gång vi arbetade tillsammans sade att han aldrig skulle kunnat klara hyskan utan mig. Det är ju redan vackert att säga ord, i synnerhet när de äro sanna, förty hade han aldrig kunnat klara denna hyskan utan mig.

Och vi hade ju inte kommit överens om varken extra påringning, blomma eller betalning. Jag kan inte heller stämpla detta som ogenerositet. Det har bara blivit så, att jag inte mera kan betrakta honom som min like i uppfostran och uppfattning.

Det finns människor, som äro födda med naturliga anlag för generositet och andra, som inte ha erhållit dessa lyckliga anlag i arv. Men generositet är även i högsta grad en förvärfbar egenskap och det borde ligga demokrati, som lånar så många negativa egenskaper från aristokratism och imperialism, om hjärtat att odla denna positiva sådana. Slutligen är nämligen generositeten, i likhet med kulturen själv, en fager blomma, som vackert pryder den enskilda liksom samhället, och vilken egentligen ratas och häcklas bara av avundsjukan, som är och förblir närighetens närmaste anförvant.

ALMA SÖDERHJELM.

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

SVERIGE I KALIFORNIEN

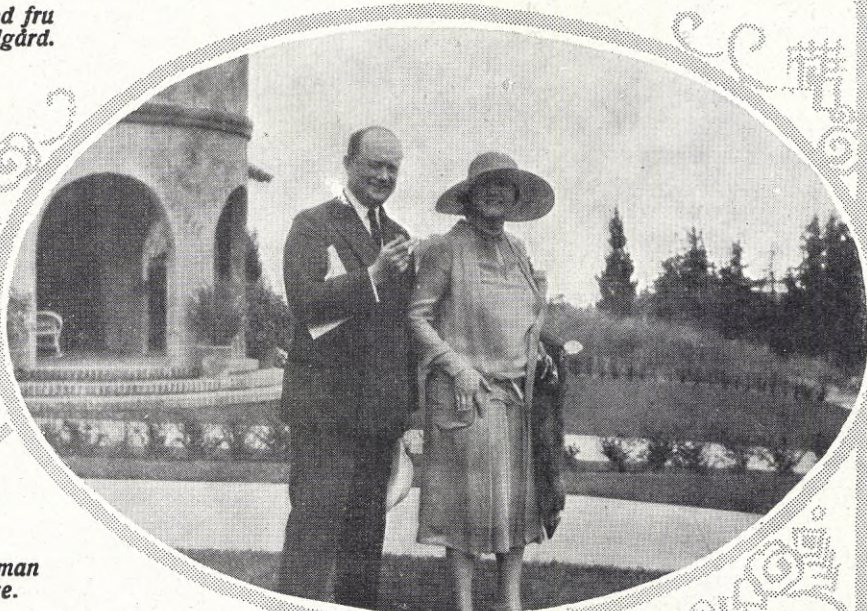
Lars Hanson med fru
pyslar om sin trädgård.

Äkta amerikanskt! — Karin
Molander åker ner till Stilla
havet för sitt morgonbad.

EN HALSNING
FRÅN TVÅ
SVENSKOR I
IDYLLISK
FÖRSKING-
RING

En glimt av svenskt
filmfamiljeliv i Hol-
lywood och två
kända svenska skå-
despelerskor där
skall säkert glädja
våra läsarinor.

Märtha Hedman
med make.

Lars Hanson och Oceanen.

FRÅN DEN GAMLA VASATEATERN — på den tiden då man där spelade farser och komedier — minnas vi för så där en femton å aderton år tillbaka två unga skådespelerskor, vackra, blonda och behagfulla.

Den ena stannade i fosterlandet och blev sedermera un' er namnet *Karin Molander* en firad primadonna vid olika scener här hemma, lika uppburen för sin fägring som för sin behagfulla kvinnlighet och sceniska begavning.

Den andras livskurva fick en helt annan riktning. Tack vare sin syster, som skaffat sig ett ansett artistnamn i England, kom hon till nämnda land, introducerades i engelsktalande teaterkretsar, kom över till det fjärran landet i Väster och skaffade sig där snart en högt aktad position som scenisk konstnärinna. Ty *Märtha Hedmans* namn hör nu obestriddt till de främsta på hela den amerikanska kontinenten, som hon korsat i alla riktningar, över allt hälsad med jubel av publik och kritik.

Nu senast har hon i Amerika kreerat titelrollen i den amerikanska författaren William Huributs drama "Bride of Lamb" — enligt amerikanska tidningar ett synnerligen effektivt och originellt skådespel.

På sin turné genom de amerikanska statorna hade Märtha Hedman — som nu genom sitt äktenskap med den amerikanske skriftställaren Henry Arthur House i privatlivet blivit fru Märtha House — vid juletiden nått till filmstaden Los Angeles i Kalifornien.

Här sammantråffade nu de båda forna kamraterna från Vasateatern. Fru Karin Molander har som bekant åtföljt sin man, vår framstående skådespelare Lars Hansson, till Los Angeles, där de bebo en vacker villa i förstaden S:t Monica.

Här föra de en idyllisk tillvaro, sköta om sin vackra tropiska trädgård och köra varje morgon i sin bil ned till stranden för att svalka sig i Stilla havets rullande vågor — en idealisk tillvaro kan man med skäl tycka, om man

inte i de meddelande som de allt emellanåt sända till Sverige tycker sig förmimma en underton av längtan hem.

Att det blev fröjd i villan i S:t Monica, då de båda vackra väninnorna från gamla Vasateatern möttes, kan man förstå.

De skriva till undertecknad bl. a.:

"Det blev förstås omfamningar och frågor och svar i det oändliga och en middag på svenskt manér med ansjovis, köttbullar och plättar. Och genom dig passa vi på att över halva klotet sända en hälsning till alla de kära hemmavarande från två svenskor i förskingringen."

Jag har inte ansett mig kunna fullgöra de båda älskvärda damernas hedrande uppdrag på ett bättre sätt än att be "Idun" föra den vidare med dessa rader.

HERM. SELDENER.

Ahlgrens
NOBLESS
Ger djup-glans — Smetar ej.

ÖDMJUK HONNÖR FÖR VILDEN

DE EXOTISKA TEXTILERNA HOS LILJEVALCHS VÄCKA SENSATION.

Broderad skjorta förfärdigad av "halvciviliserade" Peruvianer.

DEN EXOTISKA UTSTÄLLNINGEN lär oss, som ha förmånen att taga del av densamma, att icke förhäva oss.

Ty man måste resonera som så: när "vilden" eller "den ociviliserade" eller vad vi nu kalla honom, förmår att med de enklaste material och apparater åstadkomma något så beundransvärt, ståtligt i sin färgklang, utsägligt förfinat, med en friskhet och en glans i det dekorativa, som griper en, vad borde inte då europén kunna åstadkomma, han som äger förmånen av tradition, skolning, fulländade verktyg m. m.

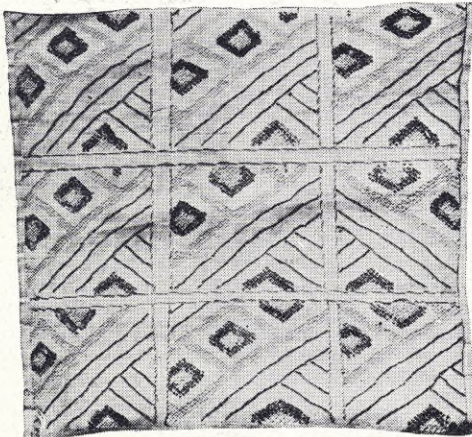
Och så är det — eller rättare, var det — tvärtom. Den s. k. vilden vävde i sin primitiva vävstol av mörkfärgade och ljusa fibrer eller gräs små siratliga, bärdprydda ting för sig själv och sin maka, de fint ornerade bälten och skörtl, som utgöra dräkten där nere under en brännande sol; ty nu tala vi egentligen om Söderhavets öar. De svarta i Kongo och Kamerun väva dessliques av bast lätta, luftiga rikmönstrade mattor. Det doftar av äkthet och friskhet om dessa ting.

Europén, han med tradition från gångna, stolta dagar, med omsorgsfull skolning, med en mängd olika material inom räckhåll, med ypperliga apparater, vad åstadkommer han som den mera allmänna textila alstring? En grov, mycket ofta smaklös vara, på maskinarbetat stoff och med maskinarbetade garner. Är det underligt, om varken charme eller tjusning eller äkthet vidläder densamma?

Men låt oss vända tillbaka till allt det, som just nu så oemotståndligt fånglar och betager oss hos Liljevalchs! Inte minst kommer vår textila gärning till korta gent emot en del kulturella företeelser å området: javanernas battik, peruanernas yllevävnader, främre Asiens broderier; se de glättigt florealit dekorerade bönmattorna från Bochara, se de gula, rikt broderade sidendräkterna från ryska Turkestan, se de mönstrade sidenbyxor från kinesiska Turkestan, diverse härliga ting från Persien.

Att vår alstring måste komma till korta inför Kinas urgamla heliga konst, där om är man ödmjukt underkunnig; vilken utövning i hela världen består inför dess vävnader och broderier i silke? Se en av de broderade dräkterna, där den fantastiska blomdekoren är åstadkommen så svepande, flyktigt lätt. Suveränt ha de kinesiska kvinnorna kunnat föra

Alla våra handarbets- och konstslöjdsintresserade damer — och vilka äro icke det! — böra vandra ut till Liljevalchs konsthall innan månadens slut. På den etnografiska utställningen där visas en mängd textilier från världens olika hörn. Bekantskapen är både angenäm och förödmjukande — man står betagen av häpnad inför vad vildar "i det mörkaste Afrika" kunna åstadkomma med sina primitiva material. Det är icke en textilkonst som står under utan över mycket europiskt, oavsett de olika förutsättningarna för deras tillkomst.

Grästyg i reliefmönster vävt av Afrikanegrer.

sin nål och lägga sitt silke. Smidigt följde japanerna kineserna i spåren; se det av silke fylliga, av guld glimmande "tempelskynket" på ett Buddha-altare.

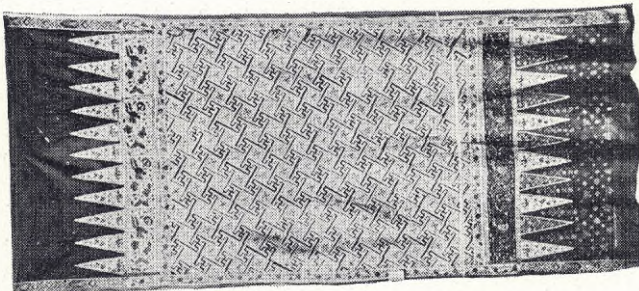
Se i den indiska avdelningen en lilafärgad saree, invävd med guld. Kanske är färgen modern, men arbetet är beundransvärt. Och detta är därtill ren hemslöjd. En fattig man och hans familj odlar själv silket, spinner och färgar det, och i en primitiv vävstol arbetar han sedan den sträva, tunna vävnaden med dess obeskrivligt rika guldbård. Jämför för ro skull den svenska hemslöjd, vilken arbetas

Glöm inte

att prenumerera på *Idun*!

Prenumerationspris 1927:

Helt år uppl. B kr.	15.—
Halft år "	"	8.—
Helt år "	A	17.—
Halft år "	"	9.—

Denna bomullsbatik från Java ser ut som glänsande siden.

Kurdiska byxor.

utanför våra hemslöjdsföreningars rämärken — den säljs i något slags gård-far-i-handel i t. o. m. Sveriges huvudstad, och den är falsk och grov i material och färg. Den kan vara hälsosam att erinra sig i detta sammanhang!

Från sal till sal, framför verk efter verk endast växer ens beundran; man är till sist en rätt ödmjuk, modern europé.

Och dock! Det finns några förhållanden, vilka vi svenskor ha rätt att erinra oss.

Denna äkta, säregna, högtstående textila konst är mera sällsynt i våra dagar; den är oftast en glömd konst. Det ena och det andra europeiska inflyandet har verkat som ett bart huggande svärd, vilket obönhörligt skar av dittills orörda traditioner. Man lät, vävarna få maskinspunnet bomullsgarn; hur måste de ej falla till föga för det nya, som det bekvämt hanterade garnet, de lysande blå och röda färgerna betydde. Så var gräs- och fibertyger-nas saga all, och även den lugna, ståtliga färgskalans, som rört sig enbart med brunsvart mot grågult. Man lät andra, bomullsodlande och bomullsvävande (en äkta vävnad) få maskinvävda tyger. Så dödades i den landsändan urgamla traditioner. Man sände maskintryckta tyger till trakter, där battik övades; det blev den förnäma teknikens undergång. Japan öppnade på vidaste gavel portarna för europeisk smak; att dess konsthantverk numera är mindrevärdigt, iakttog man med sorg och grämelse på Parisutställningen.

Men i en liten vrå av världen lät man icke gamla traditioner, urgamla arbetssätt inom spånad, färgning, vävnad, sömnad, knyppling, flätning m. m. dö ut. Man studerade den grundligt, man samlade, man kopierade. Den svenska hemslöjdsrörelsen band uttröttligt nytt tillsammans med äldre dagars högtstående alstring. Icke som en glömd, men som en levande konst ha vi rättighet att anse så gott som allt vad man i äldre dagar förstod att alstra. Vad som i detta hänseende är brutet och dött i fyra världsdelaers kultur- och naturområden, det är hos oss ungt, friskt och fyllt av spirande liv.

ELISABETH THORMAN.

BAKA MED

EKSTROMS JÄSTMJÖL

Iduns Jubileums-Artiklar

VI HUGNAS ÄRLIGEN MED NYA s. k. sociala lagar, mindervärdiga och undermåliga individer bli allt bättre omhändertagna och vårdade, oerhörda summor gå till sjuksjukvård, fattigvård, uppfostringsanstalter, fängelser o. s. v. Men vad är allt detta annat än ett plåstrande med ett samhällsont som skulle kunna botas, om man ginge till roten med det onda? Nu är hela intresset inriktat på att göra det så drägligt som möjligt för de undermåliga och belastade och att skydda andra medborgare mot brottsliga handlingar. Huvudmålet: att skydda folket från nya generationer av belastade, har åtminstone hittills fått ytterst ringa uttryck i lagstiftningen. Alstringen av ärvligt belastade barn fortgår alltjämt opåtalad.

Jag vill bara nämna ett par exempel, som just rinna mig i minnet.

I en av folkskolans hjälpklasser gick för några år sedan en liten gosse, som hela lektionerna satt och fäktade efter flugor och spindlar. Hans far var alkoholist och hans mor tuberkulös. Han var den nionde i en syskonrad och då jag släppte honom ur sikte, skulle han snart få dela de äldre syskonens öde och hamna på ett idiothem. Nio stycken!

Vid ett besök i de nu nedlagda nödbostäderna i Volta, kom jag in i ett rum, där det formligen krälade av svarta ungar. Mamman, som tydligen var semit och bröt på något utländskt tungomål, väntade nummer nio eller tio, jag lyckades inte uppfatta vilketdera. Jag frågade vad mannen hade för sig och fick veta att han var frisör. Eftersom det nu i shinglingens tidevarv t. o. m. lär vara brist på frisörer, så förvånade det mig, att han gick arbetslös, och att familjen låg fattigvården till last. Men gumman förklarade det med en talande gest åt huvudet. Det var fel på hans förstånd. — Barn skaffade han emellertid åt fattigvården att ta hand om — hurdana de sedan blevo.

När det gäller våra husdjur, äro vi mycket noga med att endast låta livsdugliga exemplar föröka sig. Jag minns väl i somras, när jag hade fått fina leghorn av en gammal plåtslagare, hur upprörd han blev, när jag ville ge dem en vanlig bondtupp. Det skulle aldrig bli någon heder med den avkomman, försäkrade han. Ynkliga stackare skulle det bli! Och jag skulle vilja se den jordbrukare, som inte är rädd att få in dålig ras bland sina kritter.

Men när det gäller människornas fortplantning, då får allt gå på en höft. Då anser sig människan inte böra tråda in för att förhindra att det sämsta människomaterialet ökar sig.

När den nya äktenskapslagen förbereddes var frågan om tvångssterilisering vid vissa

En lag som kräves.

Av

Brita Juhlin-Dannfelt

En lagstiftning i rashygieniskt syfte — detta är en önskan, ett krav, som en av våra kvinnliga stadsfullmäktige fru Brita Juhlin-Dannfelt med övertygande kraft gör sig till tolk för i sin jubileumsartikel till Idun. Hennes tänkvärda ord förtjäna allvarlig uppmärksamhet, inte minst av Sveriges kvinnor.

Skriya romaner.

Av Marika Stjernstedt.

Fortsättning följer här på Marika Stjernstedts jubileumsartikel i Iduns förra nummer.

"All right som starke Larsson, som varit sjöman och gjorde diverse, sade."

Detta citat, hittat i ett manuskript, kan förträffligt tänkas som motto över en stor del försök att författa en roman.

"All right." Ja, man har skrivit ihop en bunt sidor, och så packas bunten in och skickas med posten, till någon tidningsredaktion, till något förlag, till en eller annan pristävlan. Man är lyckligt buren av tron, att allt står rätt till.

Men hur ofta är inte detta ett komplett misstag. Jag skall inte idag uppehålla mig vid frågan om språkbehandlingen. Några stilprov i förra veckans nummer torde varit tillräckliga att visa vilket farligt välde orden stundom ha över tanken. Man tänker sig och vill uttrycka en sak, men på papperet kommer något, som betyder helt annat, eller lika ofta, betyder ingenting alls. Men även manuskript, vilka icke framträtt i rent pekoralistisk form, vilka kunna vara avfattade på till och med rätt skaplig normalsvenska, kunna likväl ofta vara omöjliga att rekommendera till tryckning. Det visar sig att vederbörande författare icke ha en aning om komposition, om gruppering, om urval av belysande händelser; icke ha en aning om att en replik måste endera bidra till att karaktärisera den som uttalar den, eller föra handlingen framåt. Till och med verkligt rolig replikföring tröttnar snart, om den blott står där för sin egen skull.

Verkligt rolig replikföring är dessutom (Forts. sid. 96.)

fall av sjukdomar och abnormiteter uppe till diskussion. Men tanken ansågs tydligen för tidigt väckt. Den nya giftermålsbalken innehåller nu intet annat skydd mot alstring av undermåliga individer än ett förbud mot äktenskap vid vissa svårare fall av sjukdom som anses ärftlig. Något hinder för att utan äktenskap sätta barn till världen för personer behäftade med samma sjukdomar finns inte.

För min del anser jag, att samhället har betydligt mera intresse av att förbjuda barnalstring än äktenskap i sådana fall.

Detta är naturligtvis någonting, som även de lagstiftande måste ha insett. Men de ha tydligen ansett tiden icke mogen eller svårigheterna för stora för att stifta en lag om sterilisering. Själva steriliseringsprocessen erbjuder inga svårigheter eller personliga risker för patienten men möjligheterna till misstag och våld vid tillämpningen av en sådan lag äro naturligtvis lika stora som vid t. ex. internering av sinnessjuka. Andras egennyttiga kan ta lagen i sin tjänst. Men om man väger de enstaka individuella riskerna av en steriliseringslag mot de sociala riskerna av att vara den förutan så utfaller säkerligen vägningen till lagens förmån. Det finns också en ganska stark opinion bland kvinnorna för en sådan lag. Man hör det på kvinnliga diskussionsmöten. Det må vara diskussioner om äktenskapslag, lösdrivarlag, fattigvård eller Bratt-system, så blir slutsatsen, att roten till det onda endast kan ryckas upp genom kontroll på fortplantningen.

Mindervärdiga barn kosta samhället mycket mer än begåvningarna, och en utveckling som tenderar till att undermåliga individer, som på ett eller annat sätt måste försörjas av samhället bli allt fler i förhållande till de livsdugliga, produktivt arbetande måste stävjas. Samhällets medel tagas dock från de produktiva, och bördan kan bli för tung för dem. Frukten av deras arbete skulle kunna användas på ett mera välsignelsebringande sätt.

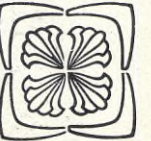
Rasbiologiska institutet har i sitt stora arbete, som utkom strax före jul, gjort intressanta undersökningar om vårt folks rasegenskaper och bekräftat, att vi äro det rasrenaste indoeuropeiska folket, arvtagare till egenskaper som rasbiologerna anse som de högsta mänskliga. Ett sådant arv förpliktar. Det måste skyddas mot förstörelse.

Mätte institutets nästa arbete lämna utredningar, som kunna läggas till grund för en lagstiftning i rashygieniskt syfte! Jag kan inte se att någon samhällelig åtgärd skulle kunna bli mer välsignelsebringande och human än en sådan lag. Jag ser ingen fråga som för vårt folks framtid är större och viktigare.

CAP Nötter

ytterst delikat
nougatchoklad
i askar à Kr. 1.-
Obs. prissänkningen

HOS DE SISTA AV SIN ÄTT

RYNGE — ETT SLOTT MED PATRIARKALISK STÄMNING.

Rynges slott.

VI MINNS ALLA EN "GOLDEN RULE Dinner" i Grand Hotell Royals vinterträdgård, då "International Near East Association", en sammanslutning av alla de föreningar, som verka för armenierna i landsflykt, avåt en symbolisk försakelsemåltid. Den, som satt som värdinna vid denna middag var fröken Sigrid Kurck, förbundets svenska representant. Detta namn ha vi f. ö. hört nämnas i olika sammanhang, t. ex. i samband med fjol-årets litterära flod, då hon bidrog med den älskliga herrgårdsromanen, Margareta Akeleje.

Ja, fröken Kurck är en kvinna, som är livligt verksam inom olika verksamhetsfält, vilka driva henne omkring på resor i Sverige och utomlands. Men var har hon då sitt hem, sin fasta punkt, dit hon drar sig tillbaka för både arbete och vila?

Jo, nere i Sydsåne ligger ett slott, nära Ystad, den gamla stämmingsfulla medeltidsstaden, och ej långt från Trelleborg, porten ut till världen. Slottet heter Rynges och äges och bebos av fröknarna Sigrid och Elsa Kurck, vilka jämte brodern, baron Clas Kurck, äro de sista av sin urgamla ätt.

Det är efter en sund och mänsklig kristendom man lever på Rynges. "Kvinnan för kvinnan" är mottot för den i de tre nordiska länderna verksamma sammanslutningen, "Kvinnliga Missions Arbetare" (K. M. A.), som är associerad med den amerikanska hjälpföreningen i Östern, "Near East Relief", och för vilken sistnämnda fröken Kurck är en av de verksammaste krafterna. Hon är även ordförande i båda de svenska sammanslutningarna, K. M. A:s Armenienkommitté och De Svenska Armenienvännerna. Som skönlitterär författarinna debuterade fröken Kurck som sagt förra året. Och nu anförtror mig fröken Kurck, att ännu ett manuskript ligger färdigt i hennes sekretär — en tendensroman med en konflikt, som säkerligen — enligt förf. kommer att väcka en hel del motstånd.

Av sin egendom ha fröknarna Kurck endast behållit skogen — som fröken Sigrid Kurck sköter — samt den stora, vackra parken. Under vår vandring i denna komma vi i utkanten därav till ett gammalt korsvirkeshus, som förr varit magasin. Vad det nu inrymmer, därom röjer dess yttre ingenting. Men fröken Kurck låser upp dörren till en enkel, smakfull mötessal med blommor i alla fönster. Och i husets andra hälvt visar hon, hur utrymmet är tillvarataget för att hysa scouter. Förra året

härbergerades här 140 stycken. På sluttningen utanför under de ärevördiga, gamla bokarna ha många kända, in- och utländska talare låtit höra sig, prins Bernadotte t. ex. Prinsessan Bernadotte är ungdomsvän till

Fröknarna Sigrid och Elsa Kurck.

fröken Kurck och har många gånger varit hennes gäst på Rynges.

Fröknarna Kurck vilja se allting frodas i frihet. Parken är just så mycket tuktad, att den ej verkar ovärdad, men f. ö. får naturen sköta sig själv, som det lyster den, och alla djur äro fredade inom Rynges gränser. Och lika gott synas de människor ha det, som äro i fröknarna Kurcks tjänst. Jag måste gå på visitt till slottets äldsta tjänarinna. Hon kom sextonårig till Rynges som friherrinnan Kurcks kammarjungfru, och hon är nu 81, en blid och fin gammal kvinna med ett soligt skimmer av väl fyllda plikter över sitt ansikte, högt älskad av sina frök-

Ett livligt intellektuellt och traditionsrikt hem är fröknarna Sigrid och Elsa Kurcks Rynges i Skåne, där Iduns korrespondent gjort besök.

nar. "Är det något vi ej kunna erinra oss", säger fröken Kurck, "så fråga vi henne. Hon minns allting." Är inte manne 65-årig oavbruten tjänst i samma hem rekord? Hushållerskan har "bara" varit här i 37 år — sedan hon var 18. "Det är en ovärderlig skatt med dessa gamla trotjänare", fortsätter fröken Kurck, "ibland, när jag är ensam här om vintrarna, går jag ofta om kvällarna ner till dem, trött av allt skrivande, och ligger en stund på deras soffa, medan vi tala om gamla tider."

Hela atmosfären på Rynges är trygg, trivsam och vänlig på samma gång som dess livliga och ytterst vitala värdinnor ge stället en intellektuell och ungdomsfrisk prägel.

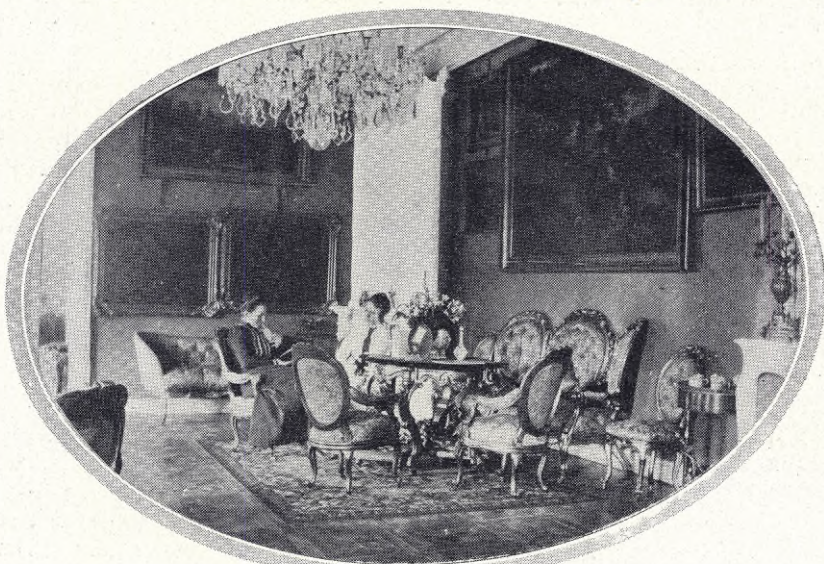
Fröken Elsa Kurck bor vintertiden i Köpenhamn — båda systerarna ha behov av att ibland känna sig vara ute i händelsernas brännpunkt — och fröken Sigrid Kurcks årliga, vidsträckta resor föra friska fläckar utifrån till det gamla hemmet i Sydsåne.

Egendomen är som sådan mycket gammal, men den nuvarande byggnaden uppfördes på 1860-talet av fröknarna Kurcks far, som dessutom ägde Tidö slott i Västmanland och Petersborg i Skåne. Friherre Kurck var känd som konstsamlare, bibliofil och arkeolog och efterlämnade såväl ett värdefullt bibliotek som en vacker tavelsamling. Många av dessa skatter pryda alltjämt slottets salar och gemak, och särskilt fäster man sig vid de magnifika gamla familjeporträtten, av vilka ett är en verklig dyrgrip, ett underbart vackert porträtt av riksrådet friherre Knut Kurck utfört av Mytens och ansett som mästarens bästa arbete i Sverige. Bland övriga porträtt märkes ett av generalkrigsöversten friherre Axel Kurck, som fördes ut för att halshuggas i Linköpings blodbad men blev benådad och sedan satt fängslad på Gripsholms slott.

I fröken Sigrid Kurcks bibliotek se vi dedikationsexemplar bl. a. från Topelius och Viktor Rydberg, vilka hon personligen känt och varit varmt fästade vid.

Man erfar på Rynges en mycket sympatisk blandning av gammal, fin kultur och modern tids verksamhetslusta, av förnäm, avskild ro och friska vindar utifrån världen. Och över alltsamman ligger en sann och oskrymd kristlig anda, en oegennyttig och praktisk människokärlek.

A. F—k.

De båda systerarna i en av Rynges salonger.

STRUMPOR
med Lejon-Märket garanterar
en förstklassig vara.

LEJON

INREG VARUMÄRKE

VANTAR
med Lejon-Märket föres
i alla välsorterade affärer.

VILKEN ÄR MANNENS STÖRSTA SVAGHET

KVINNAN OCH FÄFÄNGAN SVARA DE FLESTA

För att ge en liten gemyttlig paus i dagens allvarliga frågor har Idun velat roa sina läsarinor med svaren på en för all del nog så viktig men ändock icke alltför högtidlig fråga: "Vilken är mannens största svaghet och vilken kvinnans?" Den första frågan har gått till några bekanta damer, vars svar äro anmärkningsvärt enstämmiga, den andra till herrarna och deras svar äro inte heller så olika. Så nu känner man absolut allas våra värsta svagheter — och skulle kanske kunna tillägga att herrarna och damerna ha åtminstone en svaghet gemensam: deras inbilskhet att tro sig vara föremålen för varandras största svagheter.

Om kvinnans list är stor — fastän inte just nu i Damernas egen, när vi tuta ut mannens svagheter — så är mannens lättrogenhet än större, säger advokaten friherrinnan Ruth Stjernstedt i sitt svar:

— Det är kanske oförsiktigt av Idun att öppna sina spalter för en diskussion som denna. Kvinnans styrka ligger just i att hon inte låtsas om att hon känner mannens svagheter.

Även den mest kavata feminist erkänner väl dock alltid någon gång att hon tillhör det svagare könet. Att hon trots det inte kommer till korta i kampen för tillvaron mera än vad fallet är beror på kvinnans berömda list, med vilken hon i sin tur spelar på den egenskap som är mannens största, om än sympatiska svaghet — hans lättrogenhet.

Delsbostintan fru Ida Gawell-Blumenthal är lite elak mot skapelsens herre:

— Mannens största svaghet är den, att han alltid tror att han är starkast!

Två samstämda röster från scenen.

Det behövs inte alls någon omröstning för

att fastställa mannens största svaghet, säger skådespelerskan fru Ester Sahlén bestämt:

— Fäfänga! Snälla Ni, inte behövs det någon omröstning för att fastställa det. Det starka könets alla svagheter, förtjänster med för den delen — kan ses i belysningen av dess stora kardinalsvaghet, fäfängan.

Oscarsteaterns charmanta direktis, fru Pauline Brunius, är av precis samma mening:

— Mannens största svaghet är ofta hans största charme: en snarstucken, pojktaktig fäfänga.

Kvinnan, arbetet och kärleken.

Högst förtjusande svagheter har huvudstadens anlitade danslärarinna fru Lisa Bryde funnit hos mannen:

— Två ting är mannen mest svag för: Sitt

arbete och kvinnan. Mera sällan är ordningsföljden den omvända — och gudskelov för det!

Lika charmerad av mannens största svaghet är operasångerskan fru Gertrud Pålson-Wettergren, som tydligen har angenäma erfarenheter:

— Mannens största svaghet är kärleken till den han håller av — men den svagheten är också hans största styrka.

Feministen har ordet.

Striden om makten har satt sina spår i feministens svar, men hon gör också en rättvis och försiktig reservation. Så här uttalar sig författarinnan fru Elisabeth Wærn-Bugge:

— Som gammal feminist skall man egentligen inte uttala sig om männens svagheter för då blir man elak. Generellt sett kan man inte heller göra några omdömen, den kvinna som älskar en man finner hans svagheter tillbedjansvärda och klädsamma medan alla de andra som inte älska honom tycker att de äro oförlätliga. Hans största svaghet är nog enligt mitt förmenande den, att han har så svårt att dela med sig av den bestämmanderätt över jorden och vad därpå är, som han av gammalt vant sig att anse som sitt obestridliga privilegium.

För resten är det där ämnet om hans eller hennes största svaghet farlig nog att ge sig in på så länge vi alla äro smålänningar inför Vår Herre.

..... OCH KVINNANS?

HERRARNA TRO ATT DE SJÄLVA OCH KLÄDER ÄRO KVINNANS STÖRSTA SVAGHET

Skådespelaren Axel Ringvall funderar inte lång stund på svaret:

— Kvinnans största svaghet har alltid varit och skall alltid förbli *Mannen*. Gudskelov! För all del, inte alltid den äkta mannen, men...

Stadsfullmäktiges ordf. rådman Allan Cederborg svarar kvickt och trösterikt:

— Jag har aldrig förmärkt den minsta lilla svaghet hos våra kommunalkvinnor. Den andra delen av kvinnligheten kan jag inte uttala mig om.

(Bra talat av en ungarl!)

Man behöver inte vara rädd att inte konstnären Ossian Elgström har en vaken blick — alltför vaken, tycka nog många damer, som kanske känna sig träffade:

— Det kan jag inte svara på för jag är lyckligt gift. Fråga en äldre, riktigt inbiten ungarl, de brukar kunna utbreda sig över ämnet.

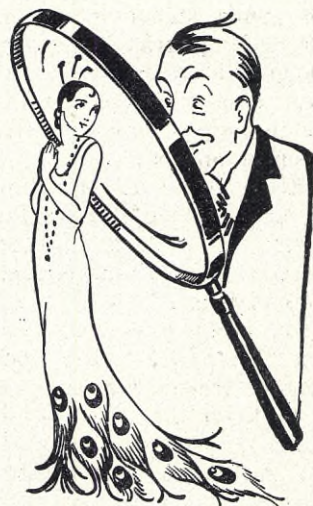
Vad den riktigt unga kvinnan, bachfischen beträffar tror jag mig veta, att hennes lilla svaghet är att bli den första i klassen som förlovat sig. När hon blir riktigt gammal blir

hon svag för kaffe och i vissa fall för sva- velpredikanter.

Att modekungen i Sidenhuset, dir. P. A. André, skall anse att kvinnans största svaghet är kläder hör bara till hans yrkesplikter. Naturligtvis protestera vi i Damernas eget namn:

— Av Eder anmodan att säga, vad jag anser vara kvinnans största svaghet, tror jag mig träffa huvudet på spiken, om jag i detta sammanhang först framhåller, att kvinnans, icke svaghet, men säkerligen största intresse koncentrerar sig på kläder. Och vad underligt däri, då ingenting så framhäver och ökar hennes tjuvningsförmåga som just en för hennes figur och ålder väl avpassad klädning.

Lika vackert och harmoniskt som en förståsigpåare finner det att se en dam i väl avpassade kläder, lika "shocking" är det att se t. ex. en korpulent dam med så kort kjol att man ser knäskålen vid varje steg hon tar. Och huru sågo väl många av våra damer ut den tid, då modet dekreterade endast 100—120 cm. vida kjolar! Den stackars varelse, som underkastade sig dylik tortyr — därtill i förening med skor eller kängor med pompadour-

klackar — väckte åtminstone hos mig ett medlidsamt löje.

En nästan oförlätlig svaghet visar kvinnan enligt min åsikt, när hon blint följer alla större eller mindre modegalenskaper. Hurudant modet än är, bör hos varje kvinna alltid något visst individuellt få göra sig gällande.

Den tid, då damerna promenerade i kjolar med en vidd av 4—6 meter och med långt släp, som måste bäras upp över ena armen, var ju än mera förryckt och t. o. m. hälsovådlig, men med nuvarande knäkjol kan jag heller icke rätt förlika mig.

Någon annan särskilt stor svaghet anser jag icke kvinnan besitta — utom naturligtvis svagheten för oss män, varöver vi alla känna oss mycket lyckliga.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

När farmor övade gymnastique

Från en pension för hundra år sedan

NÄR JAG FÖR NÅGON TID SEDAN kom att bläddra i gamla familjepapper, fann jag några blad, som särskilt väckte mitt intresse. De utgöras av trenne brev från föreståndarinnan för en flickpension i Stockholm för hundra år sen och äro riktade till en henne anförtrodd elevs fader. På samma gång de ge en inblick i de primitiva förhållandena i helpensionen, vittna de om föreståndarinnans verkligt moderliga omvårdnad för flickorna och om hennes rörande små försök att göra undervisningen tidsenlig med såväl »gymnastique» som »arithmétique».

I förhoppning att Iduns läsare skola finna en smula nöje av att studera denna enkla föregångare till nutidens kvinnliga lyceer och gymnasier, skall det huvudsakliga av breven i det följande återgivas. Men först torde en liten orienterande inledning vara nödvändig.

Efter endast några års äktenskap hade den framstående kemisten vid Falu gruva geschwornen* Hans Petter Eggertz år 1824 förlorat sin hustru, Charlotte Uttermarck. Det ålåg alltså änklungen att draga försorg om den moderlösa lilla dottern Augusta. Han kom inte att träda i något nytt gifte, utan sökte själv att efter bästa förstånd ge sin lilla flicka en god uppfostran. I början av 1830-talet finna vi, att Augusta Eggertz av sin fader blivit placerad i »fru Maria Schensons på den tiden berömda pension» i Stockholm, där hon vistades några år. Sannolikt hade han därvid inhämtat råd av ungdomsvännen Johan Olof Wallin, som vid den tiden hade tankarna riktade på den kvinnliga ungdomens undervisning och var upptagen av grundandet av den efter honom uppkallade Wallinska skolan. Religionslärare i pensionen var den unge Olof Fryxell (yngre bror till Anders Fryxell), vilken Augusta Eggertz bevarade i kär hägnad hela livet.

Man kan vara viss, att det ålades pensionsföreståndarinnan att till den ordningsälskande fadern avlämna noggranna redogörelser för både det ena och det andra angående den henne anförtrodda moderlösa flickan. De tre brev från fru Schenson, som finnas i behåll, följa här i valda utdrag och torde ge en tidsbild av intresse.

Fröken Valborg Olander, känd pedagog och skriftställarinna, ger här några intressanta dokument, som skildrar en flickskola i farmors barndom. Det tredje brevet följer i nästa n:r.

O, att alla föräldrar gjorde detsamma.

Augusta har tydligen tillbringat julhelgen i grosshandlaren Anders Svedeli och hans makas, född von Schantz, hem.

»Herr Bergmästarens tvänne ärade bref och den till mig sända nyttiga och dyrbara gåfvan har jag mottagit med största tacksamhet, ehuru tillfälle förut ej gifvits att skriva...

Framdeles skall jag försöka att om möjligt minska Elevernas utgift och hellre antaga ett par elever mer, hvartill jag nu beredt tillfälle, då vi i Vårh flytta till Dimanders stora Hus* på Regeringsgatan. . . .

Bra länge kvarhölls Augusta hos de goda Svedeliis, men hon är nu så mycket mer flitig, uppmärksam och i sanning värdig allas vår aktning. — Min Fransyska, som är ett sällsamt godt fruntimmer vid min ålder, har sitt högsta nöje att arbeta med Augusta. De i går genom den resande lämnade böcker skall jag genomgå, innan Augusta får dem, och är alltid förbunden för den grannligheten, hvarmed Augustas uppfostran alltid afses. O, att alla föräldrar gjorde detsamma! Mätte min Augustas tid hos mig ej blifva för kort, utan att hon må vinna den stadga, som fordras i allt, då blir Hon helt visst i stånd att förlufva sin hulda rars dagar så, som det innerligt önskas af Herr Bergmästarens Trogna Tjenarinna

M. Schenson.

St. d. 24 Jan: 1833.»

En timmes gymnastique i veckan.

Brevet är ej daterat, men är tydligen skrivet år 1833, efter det att värflyttningen ägt rum.

»Herr Bergmästarens godhetsfulla bref, för hvilket jag tackar, besvaras i dag, liksom tillförene, hastigt och således oredigt.

Först tackas för lyckönskan i vår nya boning, där lilla Augusta och vi alla befinna oss rätt väl — tacksamma för både hälsa och frid. Nog ha vi utrymme nu, dock skall antalet af Elever aldrig bli större, änn att vi med so in hinna vårda och undervisa de kära barnen, derom vågar jag försäkra. — Ingen lemns alena på någon gata och under flyttningen, som varade i 3:ne

dagar, voro barnen sysselsatta med handarbeten inne hos Gouvernaterna och fördes hit i varma rum d. 4 April. — — —

Vår Augusta, som nu ej förefaller yr och yster, utan rätt sedig, har enl. sin goda Fars önskan börjat spela i gång i veckan för Herr Drake och har förut gjort rätt vackra framsteg i Musiquen, äfvensom andra saker. Till vinnande av mer stadga i Grunderna och vid öfverspelningen har jag engagerat i Huset en Mamsell Selmer, Strufves och Drakes Eleve, som går hit några förmiddar — och hos henne tänker jag någon gång i veckan låta Augusta spela utan att det kostar henne något — detta fruntimmer är högst ordningsfullt och angenämt.

För att ytterligare förmå Augusta till ordning med sina effecter har jag låtit henne få begagna en av mina 6 nya Colonner med 4 bureaulådor och under dem ett utdrag till en säng (desse pryda vår arbetssal, der bäddar ej synas om dagen). Dessutom har hon i ett annat rum sin egen lilla byreau för de saker, som mer sällan brukas, hvilken var för trång för alltsammans.

Jag må äfven nämna, att jag till belöning för Augustas visade flit låtit henne i sällskap med Fransyskan och kamrater i vårh bevista, ej alenast en god Opera, utan ock en god Concert (Långfredagen). Belöningen gälde Pappas Cassa likväl, som tillika blifvit angripen i dessa dar, då jag insåg nödvändigheten att få en ny bättre klädning, som her efter får bli n:o 1 och aktas — i går begagnades den borta med Svedeliis på en soupée.

Augusta har lagdt ut något och behöfde denna rätt väl och bärgar sig nu bra, ty de öfriga klädningarna äro vända och upphjelpta. Den nya kostade, ehuru af tät nettelduk med blommor på, 22 Rdr, om jag minns rätt, utom foder och syfruns lön m. m. Dertill kom utgift för i Modernt skärp, i krokam m. m. smått, som ej kunde undvikas för en bättre klädsel, och hvarom Hon sjelf får tala med sin hulda Far.

I afton äro alla mina äldre Elever i ett ganska godt hus bjudna: hos Hofrättsrådet Sköldbergs, som förut bjudit mig och mina Fruntimmer. Kl. ½ 11 föras de hem i vagnar. — — —

Helt nyligen började ungdomen här med lite enkel gymnastique (nämligen bara bröst-rörelser ½ timme 2 aftnar i veckan från (Forts. sid. 99.)

* Geschwornen var intill år 1855 borgmästarens närmaste man och ställföreträdare.

* N:r 71, numera rivet, vid Kungsgatans framdragande.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Norr 160 55
Rikss 115 66

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsz. 29
STOCKHOLM

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Husmoderns stolthet i går och i dag

Det "hederliga" linneskåpet börjar försvinna

Ett välförsett och praktiskt linneskåp har av fru M. Hanström inretts mellan dubbeldörrar.

NÄR MORMORS MOR TRÄDDE IN I sitt nya hem var det med beskäftig stolthet hon anlade husfruvärdighetens symboler, förkläde och nyckelknippa, ju större och tyngre desto bättre. Mera sällan gav hon sig tid att sätta på sig bahytt och kaschmirschal för att ta sig en skön spatsertur — hemmet var nu hela hennes värld.

Lite blek var nog unga frun, hennes ögon ville gärna svida och rinna och det behövdes just inte mycket förrän hon svimmade. Det var bara som det skulle vara, menade söta mor, sensibilitet hörde till en fin dams dygder då för tiden. Men lilla mormorsmor var rätt och slätt överansträngd och det var brudutstyrelsens fel. I årtal hade hennes fot trampat spinnrock och vävstol, hennes fingrar låtit nålen göra stickrader som pärlband av små sandpärlor eller ett finblomstrat mönster i vitbroderi på lakan och hängkläden och nu sist på brudgummens skjorta. Men så behövde hon heller inte skämmas för resultatet av fästmörens möda. Det väldiga ekskåpet var fullproppat, lika så den rosiga kistan.

En jämförelse mellan den gamla goda tidens brudutstyrselar och våra talar till de senares förmån. Och det göra, eget nog, även flertalet av de husmödrar som själva förde en s. k. hederlig utstyrelse i bo och som sedan många generationer ha llinnesamlarintresset i blodet.

Den tyskfödda fru Marie Kempe rosar inte det gamla systemet. "Hemma hos oss", berättar hon, "var det sed att man började samla på flickornas utstyrelse redan då de voro en fyra, fem år. Så när jag gifte mig hade jag, fast jag kom från ett vanligt borgerligt hem, — far var läkare — en utstyrelse som borde gjort mig både stolt och lycklig. Det kanske jag också var så länge packarna låg i glansig

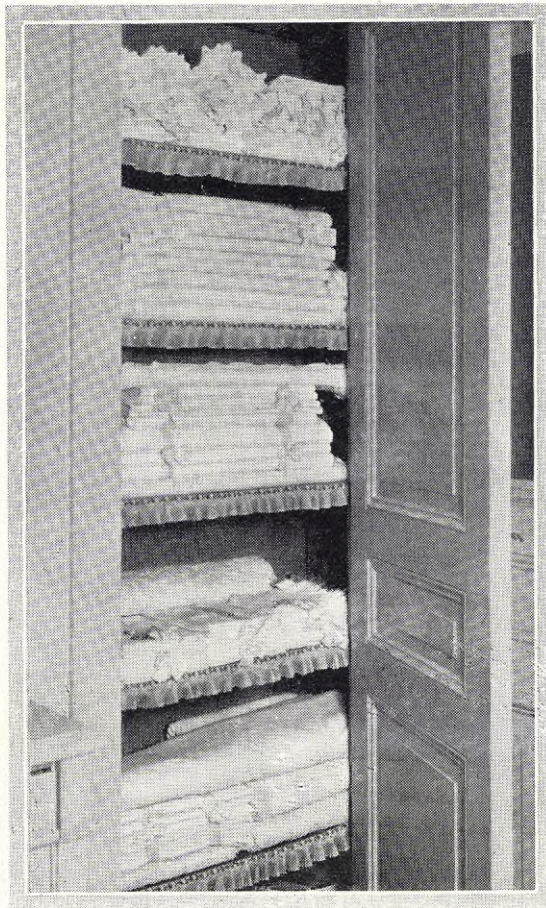
Linneskåpet kallas alltid husmoderns stolthet. Men hur är det nu beställt med stoltheten? I nutidshemmet börjar linneskåpet försvinna men varken en äldre eller ny generations husmödrar beklaga förlusten.

och skinande vithet på hyllorna, alltså innan jag räknat in dem efter tvätten, vändats över den växande linnehögen i 'smutskontoret' och sett det linne som inte med bästa vilja i världen hann att bli neddraget mellan de sällan förekommande bykarna, bli gulare och gulare. Man måste ibland låta hela linneskåpets oanvända innehåll gå med i vårbyken. Jag har varit så hjärtinnerligt trött på mitt rika linneskåp många gånger så det kan Ni inte tro. Nej, det är ingen lycka för en ung fru att få en massa obehövt linne att släpa med sig genom livet och det är då för väl att modet numera inte bara tillåter, utan så gott som föreskriver det minsta möjliga av allting."

Det trodde vi med att det gjorde, men så kommer fru Emy Fick och talar om att alldeles nyligen utförde hon en beställning på en brudutstyrelse, som gick i den gamla hederliga stilen. Det var en högvälboren fröken som fick den och den bestod av omkring 30 dussin olika uppsättningar, kökslinne oberäknat, samt 36 par lakan.

Nu är det ju inte — "gudskelov för det", lär prinsessan Ingeborg ha sagt, då utstyrelsefrågan var på tal — vidare vanligt med sådana beställningar. Oftast rör det sig om 6 par finare lakan och 6 par av bomull, allt det andra i motsvarande mängd.

Fru Ficks eget linneskåp hävdar på alla sätt de förnäma traditioner ägarinnan fäst vid S:a Birgittaskolan. Allt sänglinne är

Fru Emy Ficks läckert inredda skåp med dyrbart linne.

Ullas moderna linneskåp för linne och porslin.

smyckat med breda eller smala trädskånska hälsömmar och äkta spetsar. Örngotten runt om försedd med brett rikt rynkat, broderat rysch, något som tar sig förtjusande ut, luftigt och välvärdat ut på en bädd.

Utom allt hushållslinne innehåller detta gammaldagsmoderna, hade jag så när sagt, linneskåp en mängd ting som för kvinnohjärta och kvinnoöga äro idel ljuvligheter. Det är hyllremorna av gouffererat djupt gammalrosa siden, fästa vid hyllan med en smal bård av små bandblommor. Det är stora borddukar av härliga spetsar och gammal ärvd damast och den runda téduken, broderad med sachsiska buketter i flera nyanser purpur, samma färger och mönster som den danska téservisen för vilken den är sydd. Linnebuntarna sammanhållas av rosa sidenband.

Ett sådant linneskåp hör förstås för de flesta dödliga till utopierna. Ulla, min självförsörjande, nygifta väninna har resolut lämnat bort hela sin utstyrelse till maskinmärkning och maskinhälsömming så den blev färdig i en fart. I går var jag bjuden att beskåda hela stäten fix och färdig i Ullas tvårumsvåning.

Ulla slog upp dörrarna till sitt lilla praktiska linneskåp. Och nu skådade mitt häpna öga inte bara vad huset förmådde i linneväg utan också Ullas bästa porslin instuvat i skåpet, som var indelat på längden.

"Är det inte ett gudomligt skåp? I lådorna har Erik sina grejor — jag har lådorna i bokskåpet därborta — ser du vårt sovrum är sådant, att om vi tar in en byrå dit så få vi inte rum själva."

"Men inte är väl det här hela din linneutstyrelse . . . ?"

Ulla blev svart i ögonen.

"Joho, det är det. Trodde du jag sytt lakan för hela livet? Jag har sex par och två dussin örngott, ett dussin fina handdukar, två dussin enklare, ett dussin frotté. Och två dussin kökshanddukar. Dukar har jag två, säger två, det räcker. Två dussin servetter. Voila

(Fors. sid. 99.)

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar à 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

FRESTELSERNAS GATA OCH FÖRSÄKELSENS SPÄNNING. AV VERA v. KRÆMER.

DET REALISERAS — TYGER, SPETSAR, PÅLSAR, HUSGERÅD OCH BÖCKER. Kan ni gå kallt förbi *alltsammans*?

Det man blivit bränd på en gång kan man motstå. Jag köper aldrig konserver på realisation — låt oss inte tala om de ohyggliga vaxbönorna den gången, det var uppskakande att bara se dem — aldrig handskar och aldrig duktyg. Där har jag betalt mina lärpengar. Och med vilken triumf går man inte sedan förbi de långa diskarna och de stora plakaten! Man är stark, föraktfull och ståndaktig, så mycket får man tillåta sig av hämnd för att man föll en gång, tre gånger.

Jag säger föll, ty realisationerna väcka behov, som man inte har. Och när man fallit några resor för dessa uppkonstruerade behov, börjar man förstå, hur en viss fattigdom är renare och bekymmerfriare än ägandet och spyggare än att äga dåliga varor. Det är sant, en hudcrémetub ligger ännu hemma, den är en realisationsvara och då jag tar av den, pliktskyldigast, förpestar jag Åsbacken och Brötvägen i vår villastad och väcker nästan uppmärksamhet i en spårvagn, allt för en osmaklig parfymys skull. En liten bleckask lalolin från apoteket är en hedersammare vara, men inte är det lika roligt att köpa där + (om kanske inte möjligen på Lejonet, som börjar likna de danska apotekens doftande diverse-diskar!) som att låta sig smekas av en parfymbod och lockas av den. Den parfymhandel, som annonserar om de nyaste parfymerna à 48 och 35 kronor flaskan är en stor psyko-

Om realisationer och sparsamhet säger Vera v. Kræmer några förnuftiga och trösterika ord.

log, sådana summor locka lika mycket som det ockrar när man sedan får varan på realisation för halva priset.

I fråga om avbetalningssystemet fälldes i en daglig tidning uttrycket att folk lägger sig till med böcker som *de inte behöva*.

Behöver man någonsin en bok? Eller behöver man inte ständigt böcker? Vad vore man utan böcker? Spontanare, klokare, lugnare? Eller täppt, hemfallen åt dumma nöjen? Svaret på det, den som kan.

Säkert är det däremot att butikerna och annonserna fresta oss med varor, som vi alls inte behöva. Och till slut kommer man in i en sådan varuträngsel, att man av pur leda håller hårt om portmonän. Jag glömmer inte min första stund i Magasin du Louvre i Paris. Den sammanföll naturligtvis med min första stund i Paris. Det köptes ingenting alls. Det var för mycket, man bara flydde, steg för steg genom kompakta skaror av kvinnor och en atmosfär, lika tät som massan, detta kvalm var en egendomlig första erfarenhet om en världsstad.

Därför är det en befrielse att vara tvungen att strama åt om sina utgifter. Det ger renare luft, större kritik, mera vakenhet och mera tillfredsställelse. Det är så långt ifrån något ont, att man i stället lever mycket intressantare på det sättet. (I detta sammanhang skall inte nämnas bitterheten för den,

som nödgas avstå från det nödvändiga och det oundvikliga och att den som är fattig, alltid måste nöja sig med det näst bästa eller därunder.) Det är roligare att gå och handla med tio kronor, som skola räcka till, för en oförutsedd bjudning: grönsaker, något till smörgåsbordet, en tårta, ett par blommor, litet gotter, bröd och en elektrisk lampa i stället för den som sloknade ut, än att kunna vältra sig i en delikatessaffär. Det är mera spännande att sy nytt av gammalt än att vräka det gamla, bara man inte kommer så djupt ner i omsyendets matematik, som man gjorde under kristiden. Många av oss kände nog i flera år sedan den hänsynslösa befrielsen av att icke behöva lappa sina strumpor, då stoppning icke förslog, och att i sista instansen sy ytterbyxor av skafften!

Sådant är slit och inte tillfredsställelse, det tynger i stället för att klara tankarna. Men den normala försäkelset, som så många familjer i dessa tider underkasta sig, den har faktiskt mycket av kraft och ro i sig. Det är ju ingen fara på färde, ingen brist. Bara akt-samhet. Känner ni till denna föreställning: om vi från och med detta klockslag inte på årtal eller aldrig mera kunde få något nytt? Inte en näsduk, inte ens en synål, icke tråd — som då vi sände tråd och garn av vårt överflöd till Ungern, där de intet hade? Det går en ilning igenom en vid denna tanke.

Det behövdes en jordbävning för att vi skulle så tära på våra förråd. För den andra åtstramningen behövdes bara litet förståelse.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Gifta sig och mista platsen?

Den unga damen här nedan är utan tvivel i ett förtvivlat bryderi och det blir icke lätt att ge henne råd. Men våra myndigheter borde se hennes inlägg.

Kan Damernas egen tidning säga mig vad jag skall göra? Sedan ett par år är jag förlovad och nu skulle vi vilja gifta oss. Men vi ha icke, som vi en gång hade hoppats, råd att låta mig ägna mig helt åt hemmet. Jag skulle behöva behålla min plats, där jag har en god lön. Utan den är det omöjligt för oss att sätta bo. Men jag får inte behålla min plats. Chefen vill inte ha fruor i sin tjänst. Och att få en ny plats som gift är så gott som omöjligt — t. o. m. flera av statens och stadens verk neka inträde för fruor. Är icke detta en orättvisa? Och vad ska jag ta mig till? Vi kunna ju inte gå och vänta i evighet på giftermål. Kan man kalla detta att staten uppmuntrar äktenskapen?

Konsekvensen blir väl den till sist att vi flytta in i vårt hem utan prästens välsignelse.

Förbittrad fästmo.

Gifta sig för pengar.

Romantiken om den stora kärleken tycks inte stå högt i kurs om man får döma av nedanstående inlägg, där Bekymrad tillrådes att gifta sig med sin rike friare, fastän kärlekens stora eld inte brinner för honom.

En som tydligen haft erfarenhet av det inför vilket Bekymrad tvekar skriver:

Gift Er med mannen! Ju förr, ju hellre. Det är intet ont i att Ni tänker på hans pengar, då denna tanke är nära förbunden med Er omtanke

om Era gamla föräldrar. Ni älskar honom inte, säger Ni, men Ni håller innerligt av honom. Skillnaden mellan dessa båda begrepp finnas endast i romaner. "Den Stora Kärleken" är en sliten romanklyscha, som inte har den ringaste motsvarighet i verkligheten. Om Ni älskas av en "fin, präktig, bildad och intelligent man", om Ni själv håller av honom, intresserar Er för hemmet och för de barn, som vi hoppas skola komma allt emellanåt, så riskerar Ni icke att någonsin möta det där fantasidjuret, som man kallat "Den Stora Kärleken", eller, rättare sagt, då möter Ni *den stora kärleken* — utan citationstecken och utan några falskt politiska stora bokstäver.

En, som blivit lycklig.

Ännu en erfaren talar här och för nästan ännu krassare språk:

Förstär så väl huru edra tankar sysselsatts omkring detta problem. — — —

Tro inte att Ni kan hjälpa edra anhöriga efter ert giftermål, om ni inte gör några anstalter om detta i förväg som kan vara bindande. Jag vill gärna tro det är en präktig och fin man — — — men man känner aldrig en man, förrän man varit gift med honom. — — —

Den "stora kärleken" behöver Ni ej frukta skall komma, den finns inte, alla män äro stora barn och ändå större egoister — — vad det beträffar att "gifta sig för pengar" behöver ni ej alls göra er några skruler, en kvinnas insats i hemmet är värt *mer* än pengar och troligen får ni mindre att röra er med personligen än ni har nu, jag känner flera kvinnor som äro gifta med "rika" män och som säga sig aldrig varit så fattiga förut. — —

Ni äro ju båda i en ålder då man bör få ut det bästa av livet — — och det är i alla fall roligare att vara två trots allt, än att vara ensam. Äktenskapet är en utmärkt skola. — — Att se fel och lida av mannens brister och ändå hålla av och

hjälpa honom — — *det är mer än kärlek*. Ha ni möjligen liknande intressen, så kan det föra er närmare varandra och bli till en varaktigare böjelse än s. k. kärlek.

Med varma hälsningar från *Erfaren.*

Ett varmhjärtat och klokt råd:

Stackars liten "Bekymrad". Nog har Ni anledning att vara bekymrad. Ni står ju inför ett svårt val, det största och viktigaste här i livet. Enbart tanken "att gifta sig för pengar" finner jag som Ni vara avskyvärd. Men Ni säger Eder ju "hålla innerligt av" den bildade, intelligente och i allo präktige mannen, som ju så varmt älskar Eder och så gärna vill ha Eder till följeslagerska genom livet. Att han till alla de andra goda egenskaperna även är förmögen är väl inget fel. Tror Ni inte, att Ni med lite god vilja, och med hjälp av hans varma kärlek till Eder, kan få kärleken att spira även i ert hjärta, hälst som Ni redan "håller innerligt av honom" och det inte finns någon annan man, som för Er står högre, eller som Ni har minsta böjelse för. I slutet av Er lilla fråga är det emellertid ett yttrande som gör mig bekymrad. Ni skriver: "Om han inte hade pengar eller förlorade dem — — — åh, jag orkar inte grubbla över detta".

Skulle Ni verkligen på allra minsta sätt hålla mindre av honom, och skulle Ni inte känna samma höga aktning och beundran för honom, om han inte hade sin förmögenhet, ja, då bör Ni nog inte välja honom. Då tycks det ju vara pengarna som spelar den största rollen. Och pengar äro så förgängliga. Ni ser ju hur det gått för Er far. Så kan det i dessa tider kanske också gå för Er blivande man. Ack, om jag kunde giva Eder det rätta rådet, men det får nog ändå Ert eget hjärta göra. Mätte Ni välja rätt och mätte Ni bli lycklig. Där till önskar innerligt

"En som känner varmt med Eder".

Det är skillnad på
NYSILVER

och nysilver. Köper Ni en vara med vidstående varumärke gör Ni ett gott köp. Finnes hos varje guldmed.

Inreg. varum

Tillverkare:

Guldmeds A.-B. i Stockholm

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYABLA HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljeh. 23.

BUTIKER: Hölländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7, Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2. Tel. Sö. 334 39; Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Wålshjält, Skolvägen, Ålfsjö.

I DET HON SATT OCH LÄPPJADE på sin choklad den söndagen i kaféet *Aux Deux Magots*, slog den eleganta unga stockholmskan fröken Dolke askan av sin cigarett med ett lågt utrop. Hon kände sig trött och ur lynne efter att ha tillbragt natten på Montmartre i sällskap med landsmän, men så häpen som hon blev i det ögonblicket hade hon inte varit på mången god dag.

Vid bordet mitt emot hennes eget satt en liten parisiska, något slags bodbiträde eller maskinskriverska trodde hon. Flickan var älvlik och behagfull med håret som en liten kinesiskas under filthattens höga och raka kulle, men det var den obekantas sobelkrage hon betraktade med en ihärdighet, som till slut kom henne att gå fram till den unga damen.

— Mademoiselle, började hon, förlåt mig, men hur kommer det sig att ni uppträder i mitt pälsverk?

— Jag? utbrast den okända. Men madame . . .

— Jag går rakt på sak, fortfor stockholm- skan, och skulle kunna visa att det finns en liten stopp i ena-kanten på det gulbruna fodret, men det är inte endast det. Jag skulle känt igen min krage ibland tusen bara på det där märket efter ett eldkol. Hur har ni fått kragen i era händer?

— Det är min sak, skulle jag tro. Men hur kommer det sig att ni gjort er av med den?

— Det ska jag säga. Jag glömde den i en bil. Naturligtvis anmälde jag saken så fort som möjligt — utan mycket hopp att det skulle leda till ett resultat. Men ödet har sina nycker. Och nu, mademoiselle, får jag be er följa mig till närmaste polisvaktkontor.

— Aldrig, utbröt parisiskan.

— I så fall ser jag mig nödsakad att vända mig till poliskonstapeln därborta.

— Mademoiselle, viskade den andra ilande snabbt, hör på . . . Jag ser att det är allvar. Men inte kan jag följa med er nu, om jag också ville. Jag sitter och väntar på en vän och sekunderna är räknade. Men min syster

Den bortskämda societetsdamens möte med den lilla tappra och duktiga sömmerskan i ett av Paris utkanthus ger den förstnämnda en ny erfarenhet, som säkert skall göra henne gott.

där hemma vet hur jag fått kragen, hon ska förklara allt. Så här lyder adressen: Mademoiselle Martin, 124 rue des Plantes . . . Men ingen skandal. Sluta att dricka er choklad som om ingenting hänt, där kommer min vän. . . .

*

Hennes vän . . . En kort, tjock herre med skinande vita tänder och håret blankt av pomada, om någon människa begagnar pomada nu för tiden. Den eleganta stockholm- skan trodde det ej. Och allt hade gått så fort att det svindlade för hennes tankar. Hon hade hört ett namn och fått en adress, men vem visste om det var där den lilla maskinskriver- skan bodde, ifall det nu var en maskinskriver- ska. I alla händelser hade flickan i fråga försvunnit med sobelkragen. Och fröken Dolke kallade sig idiot, i det hon hoppade upp i en vagn och bilade i väg till Plantornas gata. Där stannade chauffören vid ett högt och ruskigt hus utan hiss naturligtvis och med en trapp- uppgång, som luktade kålsoppa mitt på blanka söndagsförmiddagen.

Hur är det möjligt att människor kunna bo så här långt bortom all ära och redlighet och i sjätte våningen till på köpet? undrade den unga svenskan för sig själv, i det hon ryckte i snöret till en skramlande klocka och vände sig om vid ljudet av lätta fotsteg i trapporna där nedanför.

— Är det hos mig det ringer? sporde en frisk ung stämma. Vänta ett ögonblick, jag ska strax öppna, fast jag är lastad som en åsna. Stig in, madame eller mademoiselle?

— Mademoiselle, upplyste fröken Dolke och betraktade den lilla gestalten av en varelse i svart klänning och kortklippt hår, utan hatt och med lätta ärr efter smittkoppor på kinderna. Jag kommer, fortfor hon, med anledning av att jag nyss fått adressen av er syster.

— Jaså, sade värdinnan, det var väl på ma- gasinet? Aline, som visst föreställer sig att

jag inte är tillräckligt upptagen, skickar mig jämt nya kunder. Hon tog ett långt, färskt bröd ur sin kasse och lade det på ett dukat bord med tre tallrikar och en flaska rödvin. Varmed kan jag stå till tjänst, om jag får fråga?

— Med en upplysning helt enkelt, det gäl- ler en sobelkrage . . .

— Men jag är inte buntmakare, var det muntra svaret. Jag är sömmerska, när jag inte lagar mat och det gör jag mest om lör- dagskvällarna. Under veckan få mina små bröder nöja sig med vad de kan koka på egen hand och som står färdigt, då jag kom- mer hem från min ateljé. Och så fort vi ätit, lagar jag deras kläder och stoppar strumporna och bäddar deras sängar. Så har det varit sedan jag fyllde fjorton år, då dog min lilla mamma.

— Men — fröken Dolke stod och såg sig om i det trånga och fuktiga rummet — är ni familjeförsörjerska?

— Ja visst. Nu har jag förstas lite hjälp av Aline, men vi ha två bröder och den yngste har inte fyllt elva år. I dag har jag skickat dem att hälsa på den lilles gudmor. Hon är snäll mot oss och livet går inte alltid i rosen- rött, men vad hjälper det att gnälla? I går kokte jag oxen på modet, det är söndag och då få vi ofta vara ensamma. Har ni blivit be- kant med min syster på modemagasinet?

— Inte alls, genmälte den främmande. Jag mötte henne i ett kafé och fäste mig strax vid hennes sobelkrage.

— Nej, vad säger ni? Kragen är ramaste lyx, men hon köpte den för billigt pris av en kamrat. Och kamraten hade fått den av en handelsresande, som kommit över den på ett fåg. Oss emellan sagt är han inte av renaste ull. Jag avrådde Aline från att lägga sig till med plagget, men hon bryr sig inte om vad jag säger, fast jag uppfostrat henne.

— Förlåt, men säg . . . hur gammal är ni?

(Forts. sid. 99)

I Södertälje kyrka sammanvigdes onsdagen den 29 december löjtnanten vid K. Södermanlands re- gemente *Sten Vannérus* och fröken *Märta von Sydow*, dotter till överstelöjtnanten O. R. von Sydow och hans maka, född Ekenberg. (Foto: Ohlson, Södertälje.)

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan
Ebba Bernadotte.

Och detta är den fasta tillförsikt vi hava till
Honom, att om vi bedja om något efter Hans vilja,
så hör Han oss. I Joh. 5:14.

Bedjen och eder skall varda givet, söken och I
skolen finna, klappen och för eder skall varda
upplåtet. Lukas ev. 11:9.

Han åkallar mig och Jag skall svara honom.
Psalm 91:15.

Om jag hade förehaft något orätt i mitt hjärta,
så skulle Herren icke höra mig. Psalm 66:18.

Utgjuten för Herren edra hjärtan, Gud är vår
tillflykt. Psalm 62:9.

Hav din lust i Herren; då skall Han giva dig
vad ditt hjärta begär. Psalm 37:4.

Låten i allting edra önskingar bliva kunniga in-
för Gud, genom åkallan och bön med tacksägelse.
Filipper br. 4:5.

*Herren hör de trognas böner,
hörer och korpungars rop,
hör hur otrons stormar rasa
ibland fiendernas hop.
Herren hör vad hälst vi bedja,
hör den sjukes klagoskri,
hör jämväl den själ, som ropar:
Herre fräls mig, gör mig fri!*

Ett ståtligt bröllop ägde rum lördagen den 8 januari på Adelsnäs mellan flygingenjören greve *Clas Sparre*, son till konstnären, greve Louis Sparre och hans maka, född friherrinna Mannerheim, och fröken *Anna Adelswärd*, dotter till f. d. statsrå- det, friherre Theodor Adelswärd, och hans maka, född grevinna Douglas. (Foto: Thorin, Åtvidaberg.)

STOCKHOLMSKAN OCH AFTONKAPPAN

ETT LYXPLAGG SOM SLAGIT IGENOM.

TVÅ PREMI-
ÄRER

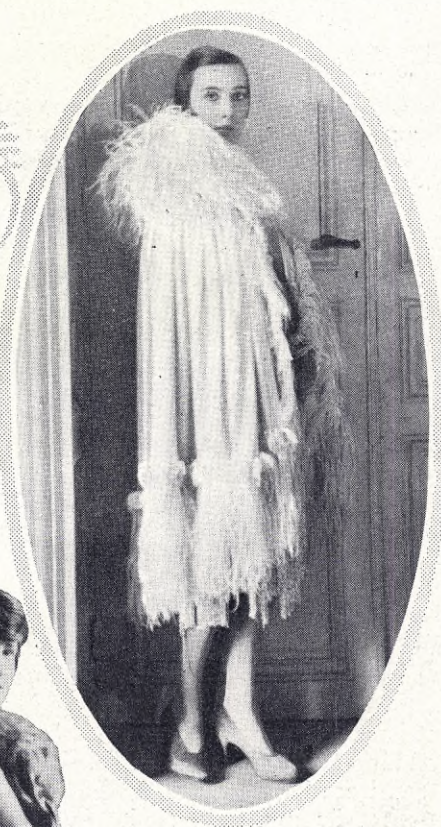
En ungdomlig cape i svart sammet med krage och foder av silverlamé.
Martial et Armand.

En luxuös aftonkappa i guldlamé och sobel. Jean Patou.

Guldlamé och nertz gör en förnäm effekt i en enkelt skuren kappa.

Denna spröda luftiga elegans i rosefärgad konstsammet och plymgarnering är mycket modern men fordrar nästan värmelement inkomponerat i sina graciösa veck.

En cape av purpurröd sammet och grå räv kan även stå emot våra kyliga bilfärder till teatern.

DET UNDRAS MIG JUST HUR MÅNGA gånger sammanlagt som svenska modekåser under de senare åren funnit aftonkappan och capen vara tacksamma föremål för utopier och skildringar. Eller rättare sagt funnit frånvaron av aftonkappan eller capen i den form den höljer våra medsystrars i London och Paris kvällsapparitioner föremål för utgjutelser. Vi ha nog insett att den luxuösa aftonkappan i brokader och laméer, som lysa på kontinentens storstadsgator om kvällarna och graciöst inrama madame i hennes teaterfåtölj, inte är särskilt praktisk och lämplig i vårt klimat, men man har beklagat detta trista faktum och drömt om dess ändring på något mirakulöst sätt. Om man nu tänkte avskaffa snön och isen eller vad det kunde vara.

Efter denna inledning kunna våra ärade lärarinnor döma om vår häpnad, då vi bevistade Oscarsteaterns senaste premiär och funno att den eleganta fantasikappan även hade premiär

inte bara i scenens engelska societetsmiljö utan även i salongen. Där kom den ena eleganta stockholmskan in efter den andra i salongen, höljda i de underbaraste aftonkappor och caper. Laméer glittrade och ädla pälsverk gävo delikat inramning åt släta shingelnackar. En cape i brokig guldbrokad med sobelkrage, som bars av en slätshinglad slank brunett, och en i ljusgul brokad med utsökt blårävskrage togo priset, om vi undantar en magnifik nertz kappa, förstas, som insvepte en bekant stockholmskönhet och som höjde sig över tävlan.

Men alla aftonkappor på parkett voro inte lika frestande. Ett par i alltför enkla material och billiga, solkiga pälsverk kunde man blivit förskonad ifrån. Om fantasikappan i teatersalongen gäller mer än om något annat plagg i vår toalett att "ska' de' va", så ska' de' va". Den är uteslutande ett lyxplagg för den eleganta teatersalongen och restaurangen och

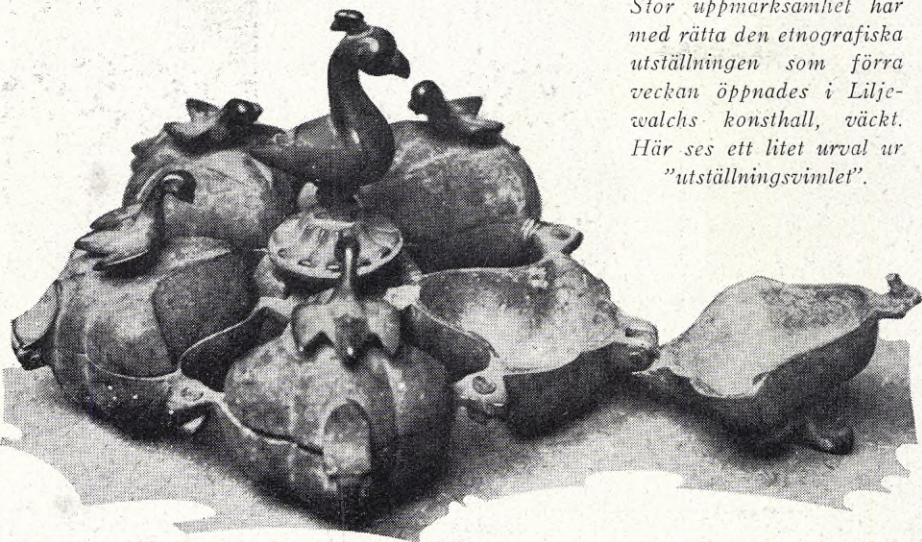
för den uppvärmda Rolls Roycen och får inte vara något annat. Blir den en vanlig gammal hederlig aftonkappa, som skyddar för vinterns kyla och får vara med mot regn och rusk, då skall den vackert hängas in hos garderobiären. En sjaskig lyxkappa — bevara oss!

Ja, nu när de första pionjärerna för teaterkappan framträtt, så blir det väl snart epidemi. Och den eleganta plagget vare välkomnat med ovan anförda reservationer. Alltför ofta göra de svenska damerna salongsentré med armarna röda av kyla och utan något höljande skydd över av ålder eller krämpor medfaren decolletage. På det varmaste vill man därför rekommendera aftonkappan — studera förslagen på bilderna här — eller om detta lyxplagg blir för dyrbart, glöm då inte bort att det finns något som heter schalar och scarfes, som kunna tjänstgöra i kappornas ställe.

—e.

HELA VÄRLDEN I STOCKHOLM

NYTTIGHETER OCH ROLIGHETER PÅ DEN ETNOGRAFISKA UTSTÄLLNINGEN I LILJEVALCHS KONSTHALL.

Stor uppmärksamhet har med rätta den etnografiska utställningen som förra veckan öppnades i Liljevalchs konsthall, väckt. Här ses ett litet urval ur "utställningsvimmel".

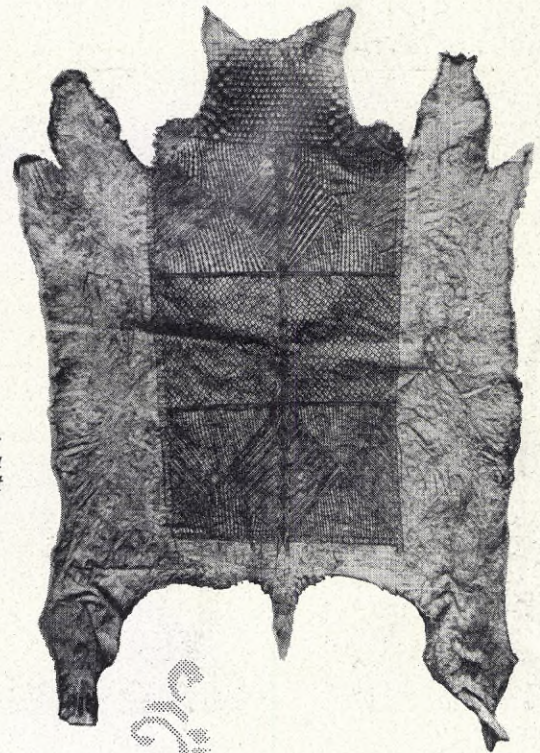
En svensk husmor skulle kanske inte heller ha något emot detta kryddställ av järn från Indien.

Så här ser en liten japanskas toalettbord ut med sminkburkar och puderaskar, för vilkas innehåll hon är mycket svag.

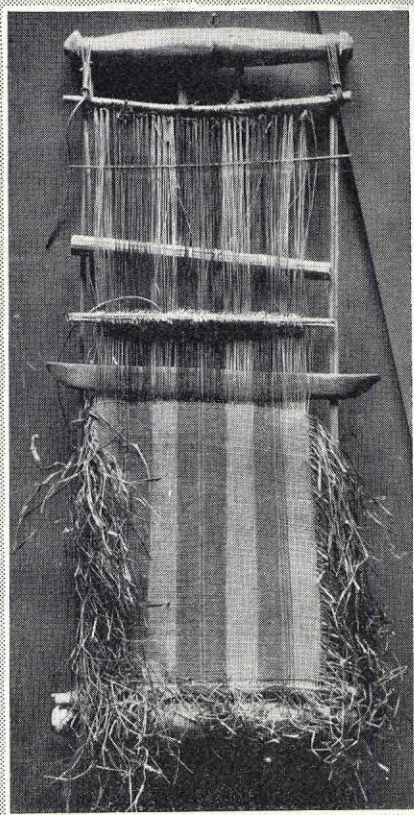
Lerkärl gjorda av halv-vilda indianer i Peru ha en slående likhet med vårt moderna konsthantverk, eller hur?

Negresserna av Bauschistammen, Afrika, skruda sig till högtid i ett med otrolig möda i reliefmönster utskuret antilop-skin.

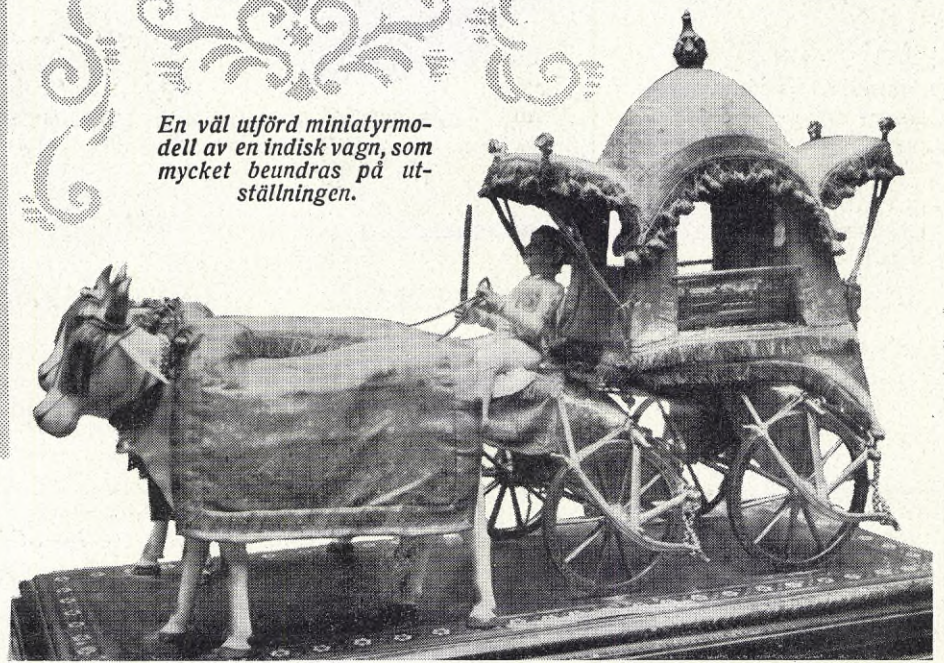
Små nätta födelsedags-gåvor utgöra dessa 3 à 4 meter höga gratulationstaylor, som kineserna förära varandra och pryda med en inskription, som låter sålunda: "Må hälsans vin i fullaste bågare verka förnyrande på Eder moders ansikte." På en annan står: "Mätte fullaste korgen av hennes mognade ålders persikor komma hennes älvokropp att leva för evigt."

På denna primitiva vävstol väver Balinegrerna i mönster och färger utsökt vackra tyger av — gräs.

En väl utförd miniatyrmoddell av en indisk vagn, som mycket beundras på utställningen.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

VENDELA LÖFGREN.
F. Hallerström, Fredriksberg, Ulricehamn. Maka till f. d. klädehandlanden C. G. Löfgren.
75 år den 20 januari.

ELIZA BJÖRCK.
F. Kjellberg, Falkenberg. Änka efter provinsialläkaren, dr C. H. Björck.
70 år den 21 januari.

GABRIELLA WUTTKE.
F. Barthelson, Furudal. Inneh. pensionat. Änka efter ingenjören Gustaf Wuttke.
70 år den 23 januari.

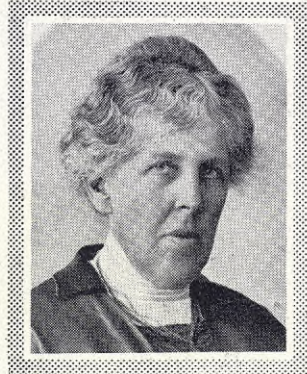
AUGUSTA LILLIEHÖÖK.
F. Enell, Stockholm. Änka efter marinöverdirektören Hugo Lilliehöök.
70 år den 26 januari.

ELIN ERDMANN.
F. Persson, Stockholm. Änka efter trafikchefen G. E. Erdmann.
65 år den 19 januari.

ANNA AFZELIUS.
F. Richert, Sthm. Änka efter presidenten i Svea Hovrätt, en av de aderton i Sv. Akademien Ivar Afzelius.
65 år den 23 januari.

ELISABET CEDERBOM.
F. Ullman, Skara. Maka till f. d. lektorn, fil. dr. L. August Cederbom.
65 år den 26 januari.

SERENA ALIN.
F. Siegbahn, Fjättnunga, Strålnäs. Maka till godsägaren Gustaf Alin.
60 år den 19 januari.

WENDLA von WACHENFELDT.
F. Marin, Kisa. Maka till apotekaren Karl von Wachenfeldt.
60 år den 21 januari.

OLGA BRATT.
F. Westerberg, Hällekind, Strömstad. Änka efter grosshandlaren Gustaf F. Bratt.
60 år den 22 januari.

CLAUDIA TÖRNELL.
F. Egnell, Stockholm. Änka efter vice häradshövdingen Olof Törnell.
60 år den 25 januari.

ELIN KRONLUND.
F. von Hall, Stockholm. Maka till grosshandlaren Carl Kronlund.
55 år den 22 januari.

MARIA BRUZELIUS.
F. Sandberg, Lidingö. Maka till apotekaren Nils I. Bruzelius.
50 år den 11 januari.

HERTHA VAGENIUS.
F. Amnéus, Östersund. F. d. teckn.- o. slöjdlär:a. Maka till kaptenen P. H. Vagenius.
50 år den 14 januari.

ELSA von FRIESEN.
Fröken, Djursholm. Dotter till statsrådet, fil. dr C. S. v. Friesen o. hans maka, f. Ahlborn.
50 år den 18 januari.

GUNHILD ENGSTRÖM.
F. Kjellberg, Stockholm. Maka till kommandören C. C. Engström.
50 år den 23 januari.

NANNY JACOBSSON.
F. Holmgren, Växjö. Seminarielärarinna. Maka till rektor N. O. Jacobsson.
50 år den 23 januari.

GERDA BEXELL.
F. Pihl, Halmstad. Änka efter godsägaren Alfred Bexell, Torstorp.
50 år den 24 januari.

LUCIE KIHLEDT.
F. Ulfspare, Stockholm. Maka till komministern Gustaf Kihlstedt.
50 år den 24 januari.

LULL STARCK.
F. Forsbeck, Stockholm. Änka efter kommandören Gustaf Starck.
50 år den 26 januari.

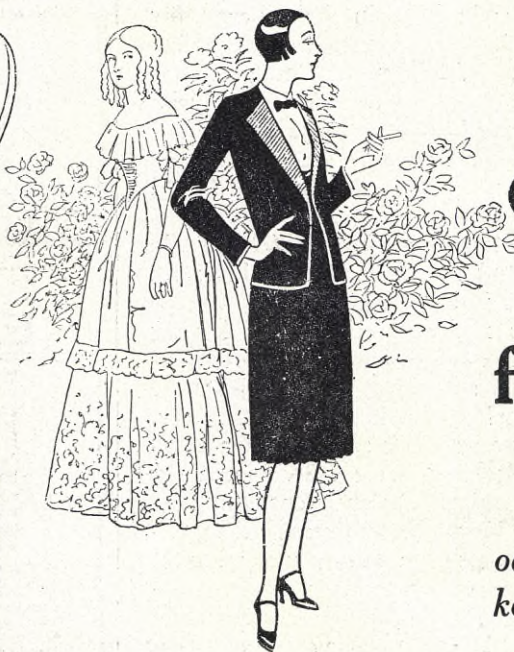
RUMFORD

"Visst lyckades sockerkakan
— jag använde ju Rumford!"

**DET HÄLSOSAMMA
BAKPULVRET**

I 60 år

har GAHNS nu

följt med kvinnans utveckling

och ständigt givit henne det yppersta, den kosmetiska vetenskapen kunnat frambringa.

Under de 60 år, som nu förflutit, sedan Henrik Gahns Aktiebolag 1867 började sin verksamhet, har dess strävan alltid varit att med de utsöktaste råvaror och genom den omsorgsfullaste tillverkning giva sina preparat en ledande ställning inom svensk kemisk-teknisk industri. Att det under sina bemödanden också lyckats uppnå *toppen*, bevisas väl bäst av den spridning, dess preparat fått över hela Skandinavien, av det obegränsade förtroende, dessa åtnjuta, och av den omständigheten, att Gahns alltid är först med alla nyheter, som beteckna ett framsteg på det kosmetiska området.

Vårt lands alla kvinnor känna till och uppskatta:

Gahns Tvålar

Lanoja. Äkta Aseptintvål. Lavendeltvål. Mitzi m. fl. Skydda, rena och bevara hyn.

Watzins Hårpreparater

Keratin-preparaten skydda för hårfall och borttaga mjällbildning.

Gahns Excellent

överträffat medel för torr rengöring av håret.

Mitzi puder o. läppstift

den moderna kvinnans förnämsta skönhetsmedel.

Gahns Hudcrêmer

Maniol och Faréna-crème. Bästa medel för hudens skydd och vård.

Gahns Parfymer

och Eau de Cologne.

Gahns
UPSALA
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

ETT LÄTT ARBETE

och ett arbete som lämnar ett utmärkt resultat är vad alla erfara som bona sina golv med det bästa bonvaxet —

Gahns Bonvax.

Fyrtornets Konserver

För säsongen inlagda **GRÖNSAKSKONSERVER**

såsom Nässelkål, Spenat, Blomkål, Brysselkål samt Ärtor i högina kvaliteter rekommenderas.

**Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.**

Försäkrings A.-B. **NORNAN**, Göteborg.

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles **välsmakande, stärkande** och **stimulerande**. Rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Ett glas avkytt före måltiderna föredrages av damer framför genever och är ett suveränt medel att öka såväl matlusten som den rätta livsenergien. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Erhålls genom alla systembolag i landet, t. v. utan inkränkning av övrig spirituosattilldelning.

Pris kr. 4.50 pr liter.

9 diplomes d'honneur 56 guld- och silvermedaljer.

KARSTENS SKORPOR

i enkronas-kanisler

Skriya romaner.

(Forts. fr. sid. 85.)

sällsynt. Det man själv finner mycket roligt, t. ex. en jargon, som brukas i ens egen familj eller ens lilla krets, förmår sällan att roa en större publik. Man bör på den punkten vara mycket försiktig. Det är typiskt för många dåliga manuskript att de sida upp och sida ner äro fulla just av tomt prat, uddlösa diskussioner, rent vardagsbabbel. Författaren har nedskrivit alltsammans, tydligen med största lätthet, utan att ett ögonblick fråga sig om det verkligen skulle kunna intressera någon annan. Sant är visserligen, att man lika litet skapar konst genom att "snegra åt publiken" eller tänka på effekten utåt; men skriver man för att bli tryckt och läst, måste man dock sträva att nå en viss allmängiltighet. Det finns tillfällighetspoeter, vilkas alster göra stor lycka vid jular, vid födelsedagsmiddagar och jubileer o. s. v. vänner emellan, men absolut inte fåla trycksvärtan. Så står det också till med åtskillig prosa.

Det har påståtts att varje människa skulle kunna skriva åtminstone en läsvärd bok: sin egen historia. Jag ställer mig där ganska skeptisk. Konsten att vara sann är i och för sig svår; för okritiska och romaneskt anlagda själar — just dem, som helst utan betänkande gripa till pennan! — är den dubbelt så svår. Gärna skriver man om sig själv; många amatörverk äro helt eller halvt självbiografiska (efter berömda mönster); men ens *Jag* presenteras då förskönot, romantiserat till oigenkännlighet, införsatt i en miljö, som på intet sätt liknar ens egen, sedd vid nyktert dagsljus. Ibland svartmålar man också, utan tanke på fördelning av skugga och dager.

Det måste sägas att vår genialiska berätterska Selma Lagerlöf tyckes haft en fatal inverkan på många obefästa viljor till författarskap: att försöka vandra i hennes fotspår har uppenbart ofta frästat. Man har helt förbi-sett att hon i sin diktning endast *skenbart* avlägsnar sig från verklighet och sanning, att hon tvärtom alltid står på en djup och väsentlig sannings och en allmänmänsklig verklighets grund, hennes figurer må sedan vara aldrig så fantastiska. Men hennes imitatörer se blott det fantastiska och fly med det bort till det rent barocka, där de ohjälpligt fastna.

Det finns ju realister också, för all del. Men märkligt är, att man hos de obegåvade författarna aldrig får intryck av realitet. Deras personer må bära de alldagligaste namn och ha de borgerligaste sysselsättningar, allt där tyckes ändå hänga i luften. Ty det skildrade har aldrig verkligen upplevts eller erfärts av författaren. Märk väl, med uppleva menas naturligtvis icke att personligen ha varit med om allt, som skildras! Jules Verne lämnade aldrig sin födelsestad och beskrev dock medryckande trovärdigt äventyr jorden runt. Men romaner, där författaren saknar

IDUN

Mästernammsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Utgivare:

Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
8660 — Norr 402 | 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre å textsida. Bestämning | Lediga platser och plats-
plats 20 % förhöjn. Hel- | sökande 25 öre, pensionat,
marg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång 20 mm. hög. | 35 öre, minimipris 3: 50.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år	17:—
Halvt år	9:—
Kvartal	4: 50
Helt år	15:—
Halvt år	8:—
Kvartal	4: 25

STEINWAY & SÖNS

Flyglar och Pianinon

Den oöverträffade förebilden för hela världens pianofabrikation.

Ensamagentur:

LUNDHOLMS PIANOMAGASIN

STOCKHOLM - Jakobsbergsgatan 39

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56 och 367.

Etablerad 1875.
Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.
Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30 och 25 82.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

JÄRN-MEDICIN

i en eller annan form intages ofta som stärkande medel.

Den nya kombinationen

PHOSPHO-ENERGON-PILLER MED JÄRN

är i sådana fall av utomordentligt god verkan. Innehåller förutom järn i för organismen lämpligaste mängd och form även Phospho-Energon. Härigenom kompletteras järnets kända stärkande och aptitbefordrande egenskaper på ett lyckligt sätt med Phospho-Energonets speciellt nervstärkande och energigivande verkningar.

Phospho-Energonpiller med järn fås på alla apotek i burkar å 100 o. 300 st.

Kontrollant:
Prof. Thor Ekecrantz.

Det är ett nöje

att veta att man kan lita helt och fullt på en sak som man använder. Och nöjet ökas när man dessutom vet att det är en billig sak, som ger allra bästa resultat med minsta besvär och arbete. En sådan artikel har Ni säkert mer än en gång prisat som en riktig välsignelse att ha i hemmet.

Så måste till exempel de där yllesakerna, som lätt bli solkiga, eller det där paret silkestrumpor (med just Er favoritnyans), tvättas och vara färdiga till morgondagens tillställning. En annan dag behöver Ni kanske hux flux några spetsar, som Ni just kommit ihåg, men som måste piffas upp.

Då bör Ni ha Edert LUX och hett vatten till hands. Det går så lätt, flingorna smälta genast, och Ni behöver bara doppa plaggen upp och ned i den underbara Lux-lösningen och krama, ej vrida. På en liten stund är alltsamman färdigt.

LUX säljes aldrig i lös vikt. Se till att Ni köper det blå-röd-vita paketet med namnet "LUX" på. Ett provpaket, som innehåller LUX för många tvättar, kostar 30 öre — det stora paketet kostar 60 öre.

Tillverkas i Nyköping av Aktiebolaget Sunlight.

Tarina
gegenüber
grundat 1709

Eau de Cologne
och
Eau de Cologne-tvål

GENERALREPRESENTANT:

Luntmakareg. 14. HARALD SCHÖTT. Tel. Norr 101 01.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

gestaltskapande förmåga och aldrig inifrån genomträngts av det återgivna, de bli intet annat än en samling ord, ord, gripna ur allsköns läsning, sammanfogade "som det brukas", utan all udd. I dylika verk firar banaliteten sina förnämsta triumfer.

Vad är det då, som gör en författare till en författare värd namnet? Och vilka råd ville man ge en ung, kanske icke alldeles obegåvad människa, som gärna vill skriva en roman och som tror sig ha material till det inom sig, eller omkring sig?

En verklig författare rör sig alltid, i högre eller mindre grad, med sina egna uttrycksmedel. Orden i ett språk äro ju de samma för alla och tillhöra alla, men den som har en egen blick på världen eller en egen världsbild, med andra ord, är en utpräglad personlighet, uttrycker sig helt naturligt på sitt eget sätt. Om t. ex. en Selma Lagerlöf, en Hjalmar Söderberg, en Elin Wägner eller en Anna Lenah Elgström, en Ludvig Nordström, eller en Gustaf Hellström, en Vagabonde, en Hasse Z., en Torsten Fogelqvist, skickar in manuskript aldrig så anonymt, skall den vane läsaren dock snart ha identifierat vederbörande. Tidningarna roa också stundom sina läsare med identifikationspristävlingar efter citat ur olika lättigenkännliga författares verk. De korta citaten visa där på ett ordval eller ämnesval, på ett berättelsemanér eller en repliksättning o. s. v., vilka äro typiska för de författare de representera och intresset för denna slags tävlingar är ofta ganska stort. Det finns, som vi alla veta, betydligare och mindre betydliga diktare, men ingen av dem är värd att räknas med, som i sin produktion icke lyckats avsätta ringaste personliga sårmarke.

Och till skänks får man ej den förmågan. Begåvningen är medfödd, givetvis, men den skall också tuktas, balanseras, bearbetas. Mycket misstar sig den, som tror att författarskap icke är arbete. Få diktare t. ex. verka väl spontana i så hög grad som Fröding; det är likväl bekant att han gav sig oändlig möda med varenda rad, att han formligen vändades i sitt konstnärliga samvete, innan han vågade anse en dikt färdig. Turgenieff skriver: "All konst består i att kunna välja." Välja, det vill säga inte taga med allt, som kan falla en in, utan sovra, begrunda, rata, endast behålla det nödvändiga. Det finns visserligen utmärkta författare, som skriva utan att sedan ändra en bokstav; men man kan i så fall vara övertygad om, att ett drygt tankearbete utförts innan de gingo till skrivbordet. Mellan dessa, som skriva "lätt", och dem, som rätta flitigt och skriva om, är det endast fråga om en skillnad i arbetsmetoden. Hos varje ärlig och verklig konstnär finns samma djupa respekt för arbetet. Finns den inte, hämnar det sig förr eller senare.

Det är den respekten man vanligen saknar vid genomläsningen av de undermåliga manuskripten, och som gör läsningen nästan blott och bart pinsam.

Till dem, som nu emellertid svara mig att de verkligen ha den där respekten, och att de verkligen också ha något att berätta, och att de inte ämna ge sig förr än det blir gjort, vill jag då slutligen tillåta mig ge ett par enkla råd.

1. Göd inte er pegas uteslutande med andras romaner, och om det brister i er allmänna bildning så arbeta först på att bättra den. Många manuskript med icke alldeles ointressant ämne ha dock stupat på att de varit för illa skrivna och röjt författarens låga kunskapsnivå.

2. Tänk och tänk igen på er roman, innan ni börjar skriva den. Det är ingen dum regel att börja från slutet d. v. s. ha klart för sig vart man vill hän innan man sätter i gång. I många underkända manuskript har funnits en eller annan sida av intresse, men då boken i övrigt bara utgjort en röra utan balans mel-

Vid opasslighet

och särskilt dagen efter är det välgörande och uppfriskande att dricka ett glas *Fruktisalt-Samarin*, det utrensar osunda och skadliga samlingar från kroppen och uppfriskar blodet, det ger välmående och vigör. Pris pr fl. kr. 2.50. Säljes å apotek samt hos drog- & färghandlare och specieraffärer m. fl.
Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

MILANAISE UNDERKLÄDER

äro eleganta, lättskötta, kvalitetshöga, oumbärliga och erhålles hos Eder leverantör för fina underkläder. Observera ovanstående insydda varumärke. Tillverkas endast av Trikä A.-B. ELKO, Stockholm.

Marta-Skon

(INREGISTRERAT)
är den idealiska inneskon för husmödrar, hembiträden, sjuk-systrar m. fl.

PRISER AR ENDAST KR.
12:—

Säljes i egna affärer över hela landet. Från platser, där vi icke hava egna affärer, kunna order insändas direkt till fabriken. Order expedieras mot postförskott och portofritt.

Skofabriks A.-B. Oscaria, Örebro

Bensintvätta

Överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

Ett överansträngt nervsystem och en svag organism kräva ny kraft.

Sanatogen

är det styrke- och nervnäringsmedel, som raskt och tillförlitligt återger fysisk och psykisk hälsa och vilket kända läkare i över 24,000 uttalanden rekommendera att använda vid alla svaghets-tillstånd.

Fås på alla apotek samt i färg- och kemikalieaffärer från Kr. 1:75. Priserna äro nu betydligt nedsatta! Önskas ytterligare upplysningar, ifyll och insänd bifogade kupong.

A.-B. SANATOGEN
Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

Sänd mig gratis och franko:
Sanatogenprov och broschyr.

Namn:
Titel:
Adress:

Rekonvalescenter

återvinna snabbt o. säkert

Krafterna

vid användandet av

Ferrin

Bästa järnmedel.

Föreskrives av läkare.

Ingen

missprydande hårväxt

Lämna rakapparaterna åt sitt öde. Vid deras begagnande tillväxer håret endast fortare och blir kraftigare. Använd icke längre irriterande depilatorer. En ny, parfymerad, sammetslen crème, benämnd Veet, har upfunnits, vilken avlägsnar hår ytterst lätt. Då rakapparater och vanliga depilatorer blott borttaga hår ovan huden, avlägsnar Veet detta även under huden. Ni behöver endast påstryka Veet crèmen och låta den verka i några minuter. Skölj sedan av den och — håret är försvunnet. Fullständigt tillfredsställande resultat garanteras i varje särskilt fall eller pengarna återbetalas. Pris kr. 1.75 och kr. 3.25. Att tillgå hos alla hårfrisörskor, parfym- och kemikaliefärer, apotek etc. Eneqvist, Holme & Co. A/B, Vasagatan 15-17, Stockholm. Veet är originalcrèmen för borttagande av hår. Skydda Eder för efterapningar och dåliga ersättningar.

Åhja
Viking
Silver från 45 Kr. hos Urmakare.
guldkant

Flyglar - Pianinon

**Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss**

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran. A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel Norrköping.

Hushållshandskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 par, extra tjocka 3: — par. Aderbräcksstrumpor o. alla slags sjukvårdsartiklar i lager, full garanti Humana priser. Först klassigt parfymeri med toillet- o. tekniska artiklar 10 % extra rab

Uppgiv mått

CITY.
Gratis katalog

Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg. Flemminggatan 13, mitt för Separator Till landsorten mot postförskott.

lan början och slut, har det ändå varit lika illa.

Det heter til sist och bör ej glömmas, att "konsten är lång". Det vill säga, vägen dit. Beträd den icke dumdrigt.

När farmor övade gymnastique.

(Forts. fr. sid. 88.)

1/27 till 7). Herr Branting biträdades härmed af sin systerDotter Mams. Jägerström, som är lärarinna här; och denna fördel skaffades mina unga vänner äfven utan kostnad, äfvensom den, att Hejmanson ger en Course i Aritmethique och Skönskrifning här ibland...

Min goda man, som hulptit mig under flyttning och allt, bad mig anmäla sin Compliment till Herr Bergmästaren, som torde ursäka mitt dåliga skrifsätt, emedan ögat tynges av sömnen.

Söndags afton kl. 10.

Hastel. af M. Schenson.»

Husmoderns stolthet.

(Forts. fr. sid. 89.)

tout — tills vidare —. Kan du förresten begripa var jag skulle förvara en massa smutsig tvätt i långa tider, vindskontor består nämligen inte till den här våningen?"

— Nej, men vad tror du din mormor prostinnan kommer att säga om den utstyrel du går att möta din husmoderframtid med?

— Hon kommer att säga: "Du är socialist Ulla." Den benämningen representerar för mormor all tillvaro på lösa boliner. Se'n kommer hon att fara hem och gallra ut lite bland det som vävdes och syddes till hennes utstyrel och som nu är lent som silke men inte just slitet, och så ska du se att hennes radikala dotterdotter får något så när anständiga linnehyllor!

Th. K.

Sobelkragen.

(Forts. fr. sid. 91.)

— Tjugofyra år . . . men jag ser allt äldre ut. . . Pappa dog ett par år efter lilla mamma och livet var inte så lätt. Men det går ändå, det går. Här står jag och pratar och har inte ens frågat varför ni fäste er vid kragen. Det är väl inte något bedrägeri med i spelet, säg?

— Nej, nej, utbrast fröken Dolke, som skiftade färg under den andras blick. Hade det inte varit hennes mening att anmäla den lilla sömmerskans syster för polisen? Hon blygdes för sig själv, hon en bortskämd dam ur societeten, som oförhappandes måst sänka sitt huvud för värden av annat slag än de tusenlappar hon givit ut för kragen. Det hela beror på ett missförstånd; tillade hon hastigt. Ni ska inte vara rädd.

— Så mycket bättre, nickade vindsrummets pratsamma lilla värdinna och gick bort och kastade en blick i den gryta, som stod på spisen. Jag har inte förtroende för vännen till min systers kamrat och varnar alltid Aline för unga herrar. Nog är det en lycka att jag själv, som fått så mycket att stå i vid unga år, inte ser någonting ut för världen.

— Ni? ropade fröken Dolke. Jag tycker ni är något av det vackraste jag sett i Paris. Så vacker, att ni borde vara känd i vida kretsar!

— Jag har väl aldrig hört på maken, skratade sömmerskan. Om jag vill pudra mig aldrig så, syns det ändå att jag haft kopporna, när jag var liten. Men man får vara nöjd i alla fall. Och — hon lyddes utåt trapporna — här komma mina rustibussar, hungriga som vargar. Jag har inga sobelkragar jag inte, men känner mig så rik ibland att jag inte ville byta med vem det vara månne. . . .

Lindells

Hushållsvågar

Äro de enda absolut tillförlitliga.

I hemmet äro de en oumbärlig hjälp vid kontroll av gjorda inköp, vid matlagning etc. Lindells hushållsvågar äro utan fjädrar och kuggrörelse, och de enda vågar vars utslag äro beroende av varans placering på skålen. Se till att den väg Ni köper är pryddig, hållbar och tillförlitlig, se till att Ni får en från

LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B., Jönköping.

Kunna erhållas i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

Hembiträdesfrågan

är ofta aktuell i många hem. Den bästa överblicken över möjligheterna att från Skåne, som är känt för sina duktiga och pliktrogna tjänsteflickor, erhålla hjälp till hemmet, erbjuda annonsspalterna i

SKÅNSKA DAGBLADET

— Den största platsförmedlaren i södra Sverige. —

LEICHER'S

Fett-Puder

Varje kvinna blir föryngrad genom användande av Leichner-puder. En ask Leichners puder på Edert toilletbord gör varje annat puder överflödigt. Leichners fettpuder, sedan generationer omtyckt av vackra kvinnor, har undergått filtrering genom det finaste silke, och det på vetenskapliga rön grundade preparatet innehåller blott de allra finaste ingredienser. — Vid dans, sport och på resor, överallt där annat puder icke sitter kvar erhåller Eder teint genom Leichners puder just den fina mjuka färgtonen. En lätt beröring med detta puder borttager rodnad och blankhet och verkar dessutom uppriskande och välgörande på huden.

LEICHER

Parfymör

BERLIN, Schützenstrasse 31

Wien - Paris - London

Mot insändande av 40 öre; eller ännu bättre och fortare: gå genast till Eder leverantör och begär den för Eder lämpliga färgschatteringen på Leichners fettpuder.

FRÅGOR OCH SVAR!

Putsning.

Fråga: Hur skall man bära sig åt vid putsning av t. ex. låshandtag på dörrar att det ej blir mörka fläckar på målningen kring låset. Eller finns det ett putsmedel, som ej lämnar fläckar?

Noggrann.

Svar: Sådana fläckar uppstå av alla putsmedel på målningen kring låsen, men de borttagas lätt med litet bensin på en ren trasa.

Silverbrudklänning.

Fråga: Vore tacksam för förslag angående brudklänning till silverbrud (60 år). H. H.

Svar: Såsom förslag nämnes ljusgrå charmeuse eller satinflour med broderi av stålparlor och silvertråd dels på främre partiet av kjolen, dels nedtill på ärmarna samt på t. ex. en smal schalkrage eller bredare slag, om det klär bättre.

Som isättning föreslås vit eller ljusgrå crêpe georgette eller chiffon.

En elegant silverblomma kan anbringas på kragen för en ungdomlig silverbrud eller ock vid höften.

Gymnastikinstitut.

Fråga: Beder härmed genom Idun få reda på namn och adresser på Gymnastik och Massageinstitut.

Är det mycket upptaget på den banan? Våren 1927.

Svar: Gymnastiska Centralinstitutet, Stockholm, Dr J. Arvedsons kurs i sjukgymnastik och massage, Odengatan 1, Stockholm, Sydsvenska Gymnastikinstitutet, Lund. Det är f. n. ganska trångt på den banan.

En tidningsartikel.

Fråga: Finns det någon byrå i Stockholm, som ev. kan ge upplysning om i vilket nummer av en given tidning (även landsorts.) en viss artikel står, då ej tidningsredaktionen i fråga ger sig tid att söka upp exemplaret, då endast artikeln och dess författare kan uppge? Adress?

Artikeln förf.

Svar: Ni kan hänvända er till Svenska Telegrambyrån, Kl. V. Kyrkogata 12, Stockholm, Pressurklippningsavdelningen, där de brukar kunna ta reda på dylika saker.

Praktiskt arbete.

Fråga: Har genom dödsfall förlorat min plats, som husföreståndarinna, där jag varit i 6 år. Förut i 13 år hos annan person.

Ni är inte ung längre.

Känner Ni Er äldre, än Ni egentligen är? Nutidens liv ställer så stora krav på den mänskliga organismen, att denna liksom en maskin, vilken blir felaktigt behandlad, slites ut i förtid. Detta medför åderförkalkning och för tidig ålderdomsvaghet. Naturens starkast energitveklende grundämne äkta radium, är nu allmänt tillgängligt till förebyggande och botande av dessa åkommor. Det finns i de riktiga doserna i Miradium-salt och -pastiller, vilka erhållas å 6:50 kr. pr glas på alla apotek. Gratis skickas boken om radiums verkningar. Skriv till Miradium-Officinen A/H, Apoteket Vasens Apotekvarucentral, Vitrum, Stockholm.

Solidar

Tvätt = Extrakt

1/1 paket 58 öre.
1/2 paket 30 öre.

men,
gardintvätt utan
Solidar gör
mannen rasande.

Undrar nu hur jag ska' kunna få någon liknande plats, eller vad jag skall kunna ta' mig för med mitt lilla sparade kapital på 6000 kr. — Jag har annonserat efter plats, svarat på annonser och anmält mig på platsbyrå — allt utan resultat. Är 48 år. Kan möjligen någon av Iduns läsare ge mig ett gott råd vore jag oändligt tacksam. En som prövat mycket.

Svar: Det som antagligen lämpar sig bäst för er vore en liten affär för matvaror, m. a. o. en charkuteriaffär. Eller också ett finbageri på någon lämplig ort. Dylika affärer, väl skötta, bära sig vanligen.

Trädgårdsarkitekt.

Fråga: Tänker utbilda mig i trädgårdsskötsel och vore tacksam för upplysn. om trädgårdsskolor i Sverige. Vad fordras för att bli trädgårdsarkitekt? Hur är adressen till trädgårdsskolan i Båstad? Är utbildningen dyrbar. Ålder 20 år och innehar normalkomp.

Intresserad.

Svar: Statsunderstödda och avgiftsfria trädgårdsskolor äro: Alnarps trädgårdsskola, adress Akarp. Adelsnäs trädgårdsskola, adr.: Åtvidaberg. Experimentalfältets trädgårdsskola, adr.: Experimentalfältet, samt Trädgårdsskolan i Härnösand.

Andra skolor med varierande kursavgifter och längd för kursen: Fredrika Bremer-Förbundets fruktodlings- och trädgårdsskola, Apelryd, adr.: Båstad (endast för kvinnor) 2-årig kurs. Torshälls trädgårdsskola, Leksand, Aug. Abrahamsons Stiftelse, Nääs, Floda station m. fl.

För att bli trädgårdsarkitekt fordras konstnärlig begåvning, god begåvning i allmänhet samt specialbildning i dendrologi, hortologi, trädgårdskonstens historia, arkitektur- och kulturhi-

storia samt att vara fullt utbildad i trädgårdsyrket.

Småskollärrinna.

Fråga: 1) Huru stor är en småskollärrinnas ordinarie lön? Huru många tjänste- och levnadsår bör en småskollärrinna ha tillsammans för att kunna erhålla pension? Alltså, vid vilken ålder är hon pensionsberättigad? Huru stor pension får hon? Om hon då förut gått som vikarie några år räknas då icke dessa år till tjänsteår?

2) Huru stor är en folkskollärrinnas ordinarie lön? Är lönen densamma för en folkskollärare? 3) Finns det något trevligt

sånghäfte eller dyl. ute i handeln med några vackra visor eller sånger i, som lämpade sig att sjunga inför en mindre publik? De behöva ej vara religiöst betonade, men får ej heller vara några jazzbitar. Helst romantiska.

En som svävar i det blå.

Svar: Begynnelselönen 1200 kr. med ålderstillägg av 300. Högsta lönegraden 1650 kr. — Så tillkommer fri bostad och värme eller ersättning därför. — Dyrtids-tillägg växlar; f. n. är det 35 % av lönen.

Pensionsberättigad är en småskollärrinna vid 60 år, om hon då har 33 tjänsteår bakom sig, vari även vikarietjänst inräknas.

Pensionen omkr. 70 % av lönen. 2) I första lönegraden 1900 kr. för kvinnlig och 2100 kr. för manlig folkskollärare. 3) Ett häfte, som ni säkert tycker om, är Hemmets Sönger, pris 3.50. Det innehåller både gammalt och nytt av romanser och andra sångstycken.

Oljemålning m. m.

Fråga: 1) Till vem skall man vända sig för att få ett par antika oljemålningar värderade?

2) Var kan man få lära sig montering av läderarbeten samt lödning av tenn?

3) Vem har skrivit "Skibe paa himlen?" *Gammal prenumerant.*

Svar: 1) Antingen till någon ansedd konsthandel eller ännu bättre till Nationalmuseum eller annat större konstmuseum.

2) Montering av läderarbeten läres i skolor för konstslöjd, där läderplastik ingår som ämne.

Lödning av tenn läres sannolikt bäst hos en gelbgjutare.

3) Bokens författare är Gunnar Gunnarson.

Utländsk kurort.

Fråga: Finnes möjligen någon som kan rekommendera en ut-

ländsk kurort för behandling av kronisk mag- och tarmkatarr?

Jag har flera somrar legat vid Ronneby och Porla, men då jag tyvärr ej kunnat iakttaga någon förbättring, så skulle jag ha god lust att bege mig söderut i sommar. Mycket tacksam för svar bliver "Lit."

Svar: De mest berömda kurorterna för magåkommor äro Karlsbad och Marienbad i Tyskland samt Vichy i Frankrike. Men vore ej skäl i att låta en läkare föreslå någon plats speciellt bra för er åkomma?

Lottsedlar.

Fråga: Enl. meddelande å "lottsedlar" utdelade av Löfquist skomanufaktur å "Damernas egen" skulle dragningsresultat tillkännagivas i Idun den 7 nov. 26. Har förgäves letat efter detta tillkännagivande. Har det införts i annat nr?

Prenumerant.

Svar: Dragningslistan var införd i Idun för den 14 nov. (sid. 1210), i form av annons från firman ifråga.

På julkalas.

"Klang min vackra bjällra i den sena kväll! Spring min raska fåle över mo och fjäll..."

Fyra klara flickröster blandade sig med bjällroras klang, under det släden gled fram genom den snötyngda skogen.

"I skrämmer mätta." Skjutskarlen vände litet på huvudet och yttrade dessa ord, just som hästen eldad av den hurtiga sängen satte av i galopp. Flickorna fortsatte emellertid helt oberörda att sjunga. Kandidat Erik, som han kallades bland ungdomen, hade sin plats på framsätet bredvid Andersson, en plats som han ingalunda var nöjd med. Den lille kandidaten hängde hela tiden baklänges, med oförställd beundran betraktande Anna Lisa, och hade just krånglat sig till att hålla hennes hand oförmärkt, som de båda trodde.

"Vet ni, nu känner jag doften av Ada Borgs utsökta kaffe", försäkrade Karin, fast de hade en dryg kilometer kvar att åka till Norrtorps gård, dit de skulle på julbjudning.

"Karin hon tänker då inte på annat än kaffe", retades kandidaten.

"Å, ibland tänker hon allt på något annat", inföll den sjuttonåriga Vera.

"Vad då Vera?"

"På..." En hand iklädd en tjock ullvante lades obarmhärtigt på Veras mun, kvävande det namn som svävade på hennes läppar. "Men nu ser jag ljus ifrån Norrtorp", förkunnade Inga, som satt så, att hon först av alla kunde se gården.

Den upprymda stämning som rått under hela slädfärden steg ännu högre, då Norrtorp blev synligt. Välkommande ljus lyste ur alla fönster. Det var alldeles som julotta igen, tyckte flickorna.

Just som släden svängde upp på gården, öppnades förstuddörrn.

De små krypen håller man på lämpligt avstånd med *Kammerjäger*, det bästa medlet för utrotande av loppor, löss, mal, flugor, kackerlackor och skätkor. Till salu i alla kemikalieaffärer. Pr ask 0:50 och 1:—.

Yllestrumpor

och liknande yllesaker skola tvättas med Havoline i kallt vatten, även sköljas i kallt vatten. De bliva rena, mjuka och dubbelt varaktiga samt krympa icke. Vid en större statlig inrättning har strumpförbrukningen nedgått till hälften sedan Havoline börjat användas till tvätten.

En dröm,

som varar hela livet är ett

Paradis Duntäcke

Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt
J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881
Fjäderrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik
Erhållas i varje välsorterad möbel- och
sängklädersaffär.

ASPIRIN
TABLETTER Bayer
 äro och förbliva
 oöverträffade som
 smärtstillande medel.
 Endast dessa garantera
 bästa verkan och fullständigt
 oskadlighet.

Priset är nedsatt till 90 öre pr glas.

**Ekonomiskt,
 välsmakande.**

Använd dagligen det nya köttextraktet Libox i Edert hushåll. Det är nämligen ett billigt medel till att göra Edra soppor, såser och andra rätter kraftiga och förlåna dem en pikant smak. Libox kostar endast kr. 1.25 för en burk, innehållande 1/8 lb. Begär "Libox" hos Eder leverantör, när Ni gör Edra övriga inköp.

"En Liebig Produkt".

Representant i Sverige:
 Aktiebolaget O. Annerstedt
 Stockholm.

Libox
 Kryddat köttextrakt

Ombärligt för varje dam och herre. Begagna den nya praktiska apparaten. Speciellt lämplig för behandling av svåruttagbara fläckar. Finnes hos välsorterade färghandlare.

Finnes hos alla välsorterade färg- och kemikalieaffärer.

DAMERNAS EGEN

leverantör av ANTRACIT, KOKS, HUSHÅLLSKOL & BRIKETTER heter alltjämt

"OLAUS OLSSONS"
 (Namnanrop)

och patron och fru Borg jämte hennes tre bröder härads hövdingen, notarien och lantbrukseleven stego ut på trappan. Och alla hjälptes de åt att få flickorna ur släden, vilket icke var något lätt arbete, påpalsade som de voro.

Inne i den rymliga, gammaldags-hemtrevliga förstugan, där det doftade av kaffe, granbarr och annat som hör julen till, gick det muntert till när de stora päl-sarna skulle av. Man hade svårt att i de oformliga gestalterna känna igen de unga flickorna. Men så skedde förvandlingen. Lik en fjärlil ur sin puppa kröp där fram en liten flicksnärta ur varje päls.

Fru Borgs kaffe med "dopp" var utsökt som Karin förespätt. Men ändå ägnades det inte den uppmärksamhet det förtjänade. Ty vem hade tid att sitta och njuta av kaffet, när lekarna väntade! Inte ens Karin som annars brukade kallas "kaffetunna". Ty härads hövdingen satt bredvid henne och de hade så mycket att säga varandra, att de inte fingo tid till något annat.

"Nu går vi ned och leker i salen." Det var notarien som sade det förlösande ordet. Rummet utrymdes så fort, att patron Borgs mor som satt i soffan och ett, tu, tre fann sig ensam undrade, om de försvunnit genom dörren eller genom golvet.

"Nu ä de jul igen, nu ä de jul igen." Långdansen gick genom rummen. Ljusen i stakarna och på julgranen flämtade och runno, mattor, som lågo hindrande i vägen, sparkades undan i hörnen, stolar och bord fingo omilda knuffar i förbifarten, ty långdansen gick, och då fick ingenting hindra. Härads hövdingen, som var stor och stark stod först och "drog" och "på slumpen" kom den lille kandidaten vigt hoppande över trösklar och hopsparkade mattor, törnande emot dörrar och möbler. Ur rum i rum gick det ända ut i kökets fridlysta område. Där stod Stina vid köksbordet och höll på att hålla upp påtår åt Andersson, kusken. Ivriga händer sträcktes efter Stina. Då slängde hon kaffepannan ifrån sig och flydde in i skafferi-eriet, vars dörr hon drog igen. Men vad hjälper en skafferidörr när långdansen går! Dörren flög upp och lille kandidaten fick fatt i Stinas feta hand, och drog henne med trots häftigt motstånd. I förbifarten kastade hon en bönfallande blick på Andersson, men han satt lugnt kvar och hällde upp kaffet på fatet.

Äntligen stannade härads hövdingen, och alla sjönko flämtande ned i soffor och på stolar. Men mitt på golvet stod Stina ännu med kaffelappen i hand, halvt road halvt förargad. Men när en stormande skrattsalva bröt lös, skrattade hon själv med och försvann utåt köksregionerna hotande med fingret åt de ystra ungdomarna.

"Nu tar vi en pantlek", sade kandi-at Erik. Han ville alltid ha pantlekar. Och det var förunderligt vad filosofie kandidaten och folkhögskoleläraren kunde vara

trögtänkta. Snart hade han lämnat ifrån sig allt han kunde i pant. Det var en brokig samling på bordet där panterna lågo: näsdukar, cigarrfodral, ringar m. m. där blev ett dömande att "räkna dagarna i veckan, läsa för prästen" o. s. v. Lille kandidaten lagade alltid så, att han fick Anna-Lisa till sin vis a vis när "bestaffningen" gick av stapeln. Och de hade inte ögon för annat än varandra de två.

När supén vid tiotiden var undanstökad, stack Andersson in huvudet genom salsdörren och sade: "Vill I åke hem nu?"

"Åka hem nu! Är Andersson tokig? Mitt på eftermiddan!"

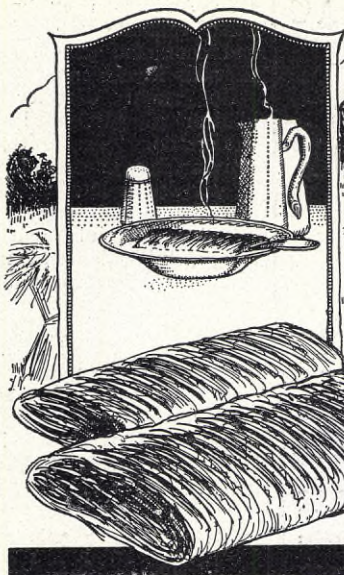
"Ja, för hellist får I vänta te i morron bitti när mån gor opp. Vägen ä ju så backi och svår."

"Ni väntar naturligtvis", sade alla herrarna på en gång.

"Naturligtvis!"

Att saken skulle taga denna vändning och skrämskottet skulle ha motsatt verkan mot vad han åsyftat, det hade inte Andersson beräknat. Litet snopen drog han sig tillbaka ut i köket, där Stina kokade starkt kaffe åt dem, för att de skulle hålla sig vakna.

Nu satte alla sig kring ett bord med var sin penna i handen. Man skulle skriva "långkatekes". Alla ortens original fingo figurera i den "katekesen". Ja, inte ens

SHREDDED WHEAT

SPUNNET VETE

Absolut rent Vete.

Hälsosamt, närande, välsmakande.

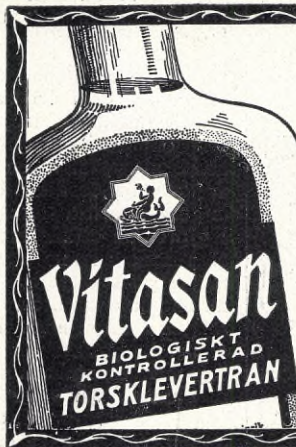
Välj Shredded Wheat till frukost- eller kvällsrätt och ät det tillsammans med kall eller varm mjölk.

Färdigt att serveras direkt ur paketet.

Pris: Kr. 1: — per paket.

Efterfråga Shredded Wheat hos eder handlande,

Generalrepresentanter i Sverige:
 AKTIEBOLAGET O. ANNERSTEDT, STHLM

Barnen vill ha den!

BÄSTA MEDEL för uppbyggandet av en god hälsa är att giva barnen Vitasan. Bästa medel mot svaghetstillstånd, blodbrist, bronchitis, engelska sjukan etc. Garanterad vitaminaktivitet den dag då flaskan köpes. I apotek och välsorterade kemikalieaffärer

När supén vid tiotiden var undanstökad, stack Andersson in huvudet genom salsdörren och sade: "Vill I åke hem nu?"

"Åka hem nu! Är Andersson tokig? Mitt på eftermiddan!"

"Ja, för hellist får I vänta te i morron bitti när mån gor opp. Vägen ä ju så backi och svår."

"Ni väntar naturligtvis", sade alla herrarna på en gång.

"Naturligtvis!"

Att saken skulle taga denna vändning och skrämskottet skulle ha motsatt verkan mot vad han åsyftat, det hade inte Andersson beräknat. Litet snopen drog han sig tillbaka ut i köket, där Stina kokade starkt kaffe åt dem, för att de skulle hålla sig vakna.

Nu satte alla sig kring ett bord med var sin penna i handen. Man skulle skriva "långkatekes". Alla ortens original fingo figurera i den "katekesen". Ja, inte ens

prosten, som också var ett original, slapp undan.

Just som Stina och Andersson druckit sitt elvakaffe kastades köksdörren upp och Vera störtade in, grep tag i Andersson och drog honom med. "Vi ska leka skära havre, och vi är ju jämna par, så att Andersson måste vara med."

"Skära, skära havre." Det låg spänning i luften under det man sjöng de första stroferna. Några försökte att genom blickar göra sig underrättade om var "den allra käraste" fanns, för att slippa stå där med skammen när "var tog sin".

Vera utbytte förstående blickar med den unge lantbrukseleven. Men när "var tog sin" visade det

Elektr. Belysningsarmatur
 Belysningsglas
 Hushållsglas
 Prydnadsglas
 "Pukex" ugnformar av
 eldfast glas

BÖHLMARKS
 STOCKHOLM SÖ.
 Högbergsgatan 19-25 Norrmalmstorg 4

Influensan grasserar.

Nobelpristagaren i medicin

Professor S. RAMON y CAJAL

skriver: "Vademecum är ett munvatten, som i sig förenar följande fördelar: fullkomlig oskadlighet, utpräglat kraftigt antisepticum, frisk smak och angenäm arom, och kan betecknas såsom ett av de bästa preparat,

som uppfunnits för munnens hygieniska vård och renlighållande, samt tidigt som det är ett kraftigt bakteriedödande medel."

Häll 5 droppar Barnängens Vademecum i ett handfat varmt vatten.

Häng en handduk kring huvudet på sådant sätt, att den innesluter även handfatet. Inandas Vademecumången under 5 å 10 min. Upprepa behandlingen och tillsatt Vademecum efter behov.

GEFLE MANUFABRIK AKTIEBOLAG
STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Växiö 500 - Örebro 20 63 - Hudiksvall 514
Sundsvall 30 03 - Umeå 141.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hemsöjd köpas fördelaktigast från
John A. Thulin & Co Vävskedfabrik,
Norrköping. Tel. 393. 670.

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgsgatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

GIFT

Et utan att först ha besökt
LJUNGGRENS
aldrig! Möbelaffärer

Femtio möblemang utställda.
15 Malmsskildnadsgr. 15, Stockholm.

sade Andersson ett kraftuttryck. Stina vaknade upp och undrade vad som stod på. "Di har vridit tillbaka klocke inne i salen."
En stund därefter klingade bjällror på gården. Därute höll Andersson. "Ska I följä me nu annars åker ja ensamnen." Och då var det ju intet annat att göra än pålsa på sig.
"Nu ä de jul igen." Än en gång gick långdansen kring julgranen, men denna gång slutade den i släden. Huru flickorna kommo upp, visste de ej själva.
"Tack för i dag! Och välkomna till oss om torsdag allesamma."
"Skräm inte mörra", sade Andersson, när de åkte ned för backen följda av ett regn av snöbollar.
Agnes Ekström.

Nobels fallskärm.

Arten röjes hos de unga, heter det, och riktigheten i den satsen äro inte minst våra stora män ganska övertygande bevis på. Många av dem ha redan tidigt visat varåt deras håg stätt, och även om föräldramyndigheten i välvist nit pekade ut en annan väg för dem, ha de dock återvänt till sin gamla kärlek. Bland dem som så gjort kan också Immanuel Nobel räknas. Hans uppfinnande tog sig ganska tydliga uttryck redan när han var liten, och den led tydligen inte på långt när så mycket av att gossen var klen i läsning som Immanuel fader gjorde. Denne, som var stadsläkare i Gävle och en praktisk karl, som inte ämnade pjunka bort sin arvinge, tog resolut och satte pojken i skomakarelära. Bevars, han lärde skomakareyrket på jämförelsevis kort tid, så att han kunde förse hela familjen med skor, men det var nu en gång bestämt att detta inte skulle bli hans kallelse.

När han hade en ledig stund från lästen ritade han och det så pass framgångsrikt, att hans gryende anlag på detta område så småningom upptäcktes. Han fick börja i skolan på nytt och sade därmed för alltid farväl till både spannmål och läst.

Det var under denna andra skolperiod som han upplevde en händelse, vilken just i våra dagar kan sägas ha en viss aktualitet. Fallskärmsproblemet hör som bekant till dem över vilka det grubblas intensivt på olika håll i världen och det kan kanhända roa att höra, hur just Nobel löste det på sitt sätt en gång behovet yppade sig.

Nobel hade under skoltiden blivit instängd på en vind, om av okynne eller ej skola vi låta vara osagt. I vilket fall som helst ville han inte påkalla hjälp genom att bulta i dörren och ropa, utan föresatte sig att i stället handla efter regeln "bra karl reder sig själv". Han öppnade fönstret och övertygade sig om att det var livsfarligt att hoppa ned därifrån utan hjälpmedel. Han började snoka bland inventarierna på vinden för att se om där inte fanns något snöre, som han kunde hala sig ned på, och fann då dels ett gammalt familjeparaply av det vidlyftiga slaget och dels ett fisknät. Dessa båda attribut borde kunna användas till något, tänkte han och satte sig att fundera över hur de skulle användas. Till slut bestämde han sig för att knyta nätet över paraplyen, draga ihop ändarna kring paraplyskaftet och hänga sig själv i kryckan. Tanke och handling voro ett, och när den i hast konstruerade fallskärmen var färdig förpassades den ut genom fönstret på gaveln. Immanuel spände upp den och provade dess motståndskraft och fann att den fungerade till belåtenhet. Han klev själv efter, släppte med alla fyra och lät

Brüssel, Novbr. 1926.

VARNING

Då vi erfarit, att på den svenska marknaden saluföres

Thermogène-vadd

i förpackningar utan kristallpappersomslag, varnas allmänheten på det bestämdaste för köp av dylika.

Partiet ifråga har nämligen genom långa irrfärder och ogynnsamma magasineringar numera blivit föga lämpligt för sitt ändamål.

Vi garantera kvaliteten endast då Thermogène-vadden saluföres i förseglad originalförpackning i kristallpapper, försedd med nedanstående signatur.

Thermogène
Ten

Köp billigt direkt från fabrikslager.

Genom att köpa direkt från fabrikslager erhåller Ni extra billiga priser, utan all konkurrens.
Skriv i dag. Expedieras endast mot postförskott eller förut insänd likvid.
Franco vid köp av minst kr. 20.—
N:o 104. Lejonlinnedukar, helblekta, extra tjock och kraftig slitvara, bländande vit och vacker, finnes i vackra dräll-, schack-, stjärn- och fruktmönster. Enastående reklampris. Av denna kvalitet sälja vi flera tusentals pr månad. Garantietikett medföljer.
Storl. i cm.: 95x95 115x115 130x130
Pris pr st.: 2.30 3.40 4.25
150x150 150x180 150x210 150x240
5.75 7.— 8.20 9.15
N:o 105. Servietter, kval. och mönster lika med föregående. Storlek 50x50 cm. Pr dussin 7.55.
N:o 200. Linnelakansväv, 3/4 blekt, extra tät och vacker vara, även passande till uppritade arbeten m. m. Bredd 140 cm. Ingen firma kan notera Eder ett sådant enastående lågt pris. Pris pr meter 1.74.
Varor som icke utfalla till full belåtenhet få gärna returneras och pengar na återsändas. Vid order, var god uppgiv denna tidnings namn.
LINNE- & MANUFABRIK NEDERLAGET, Borås.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.
TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2: 40 och 0: 90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

RÄTTA ORGANET
FÖR LÖNANDE ANNONSERING

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmes och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

"MATTE REAL"

BRASILANSKT HÄLSÖTÉ
(Herva eller Yerba, Sydamerikanarnes Nationaldryck).
Bästa kända stimuleringsmedel utan skadliga biverkningar. Reglerar magsaftsavöndringen. Underlättar njurarnas funktion. Är blodrenande. Bringar jämnvikt. Befördrar sömnen. Höjer arbetsförmågan.
Drick "MATTE REAL" varje dag.
I originalförpackningar av 1/2 kg. å Kr. 6:—, 4 paket portofritt.
HANDELSFIRMAN BRASIL
Skåneg. 31 Göteborg Tel. 61575
Sänd mot postförskott pkt "Matte Real!"
Idun

Ett trevligt hem

erhålles med en vacker tapet från
Norrköpings Tapetfabrik

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

SVENSKA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET
STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsg. 54
Fillalen: Riddaregatan 17
Tel.: 2123, 4061
N. 93, N. 993
Telefoner: 725 65
Norr 647

Utför alla slags
Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

"Låt mig säga dig, lilla syster — —"

Hon var bara 18 år, en liten söt, naturlig och modärn ung flicka, som tillsammans med sin familj bodde på badhotellet.
Efter middagen bad alla de unga herrarna hon kände, om en dans — men ingen bad henne om en andra dans. Hon var olycklig, gick upp på sitt rum och grät, men så sökte hennes bror, den unge läkaren, upp henne.

"Låt mig säga dig en sak, lilla syster — —"
Ingenting förefaller oss män så obehagligt som armtranspiration. Använd icke parfym, det förvärrar bara saken. Använd det kända medlet "Odo-Ro-No" ett par gånger i veckan, så är du kvitt detta obehag.

Kanske lider Ni också av transpiration under armarna utan att själv märka det? På andra verkar det däremot ytterst obehagligt.

Insänd nedanstående kupong så får Ni ett gratisprov av Odo-Ro-No, som sändes Er mot insändande av 20 öre i frimärken.

Madsen & Wivel, Östergade 26, Köpenhamn, K.
Gratisprov av Odo-Ro-No önskas.
Namn:
Adress: I.

Köp

Lucks

KARAMELLE-RADE
valnötter, mandel, jockeymössor m. m. i ½ kgs. vackra dekorerade bleckburkar.
Kr. 2.—
frakttfr. kr. 2.60

PERCY E. LUCK & Co.

Ditt barns väl och

Ve ligger Dig närmare om hjärtat än något annat i världen. Tänk då på att Du grundlägger dess hälsa säkrast med Mellin's Food, som är den bästa möjliga ersättning för modersmjölken och därför fortfarande står främst av nu brukliga näringsmedel för barn.

Mellin's Food

Den föda, som ger krafter. Förordas av läkare. Pris kr. 2.75 pr burk.

Mellin's Food Biscuits rek. vid övergången till fast föda samt för svaga personer av alla åldrar. Pris kr. 2.75 pr ask. Finnes på apoteken och i Drogaffärerna. Proo och broschyrer gratis från Mellin's Food Depot, Malmö.

**PÄRMAR
IDUN • 1926**

**i rött klotband
med guldtryck**

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt

från

IDUNS EXPEDITION

Gratis medföljer titelblad jämte innehålls-förteckning. Kr. 2:25 + porto 60 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind årgången!

Om Ni saknar något nummer av tidningen, så rekvirera samtidigt erforderliga kompletteringsexemplar. Rekvirera i dag

från

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

**Infört genom
Stockholms Läkareförening**

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. Begär prospekt: Tel. Norr 667. Stockholm Hölländaregatan 3.

tyngdlagen och paraplyet sköta om resten. Ingendera klickade och ankomsten till marken blev just så mycket fördröjd att gossen kom helskinnad från äventyret.

Immanuel Nobel gjorde sedan dess många andra uppfinningar och stod högt i gunst hos bland andra Karl XIV Johan. Den viktigaste av dessa uppfinningar var dock nitroglycerinet, det fruktansvärda sprängämnet. Ehuru detta först fick sin stora praktiska betydelse genom att sonen Alfred lyckades binda det i fast form är det icke desto mindre ostridigt, att grunden till sonens oerhörda förmögenhet faktiskt lades av fadern. När vi därför yvas över att få utdela de förnämliga Nobelprisen för vetenskapliga, litterära och fredliga insatser i hela världens kulturella liv så böra vi kanske också ägna en tanke åt fadern till den som stiftade Nobelfonden, åt Immanuel Nobel, vår förste fallskärmskonstruktör.

**LÄSARINNORNAS
SPALT**

SVAR.

I nr 1 för 1927 av Eder ärade tidning förekommer under rubriken "En dikt och dess författare" en fråga från R—r S—n, vem som är författare till dikten: Honnör för alla vackra, ljusa minnen etc.

När jag läste frågan, erinrade jag mig, att i ett litet relikskrin, som anträffades bland min i fjol avlidna mors tillhörigheter, fanns just ett tidningsurklipp med denna dikt. Jag öppnade det lilla relikskrinet, inom parentes sagt en gåva från prinsessan Eugénie, signerat Fridhem 1887, 28 juni, och fann urklippet. Dikten heter "En sång till minnet" av Elsa Hallberg-Sjöström.

Tyvärr känner jag ej vidare till den varmhjärtade författarinnans övriga diktning och kan ej upp-lysa, om ovannämnda dikt ingår i någon diktsamling eller blott är ett enstaka alster av hennes penna.

Högaktningsfullt
Gunnar Ytterberg.

FRÅGOR.

Vet någon av Iduns läsarinna en vackert och sunt belägen herrgårdsbyggnad, lämplig för finare pensionat med minst ett tjugotal rum, gärna vid kusten.

— Livet på landet.

**Rosa Blomqvist går in i
Idunklubben.**

Fru Blomqvist är en livlig dam med intressen många i sin ram Idunklubben henne riktigt konvenerar där man träffs och konverserar goda föredrag får höra och Marika själv kan störa.

**Vintervädret
och hyn**

Snöyra, blåst och kyla samverka till hudens fördärv, om man ingenting gör för att skydda den.

Det är viktigt att på vintern lägga sig särskilt vinn om hyns vårdande, sedan en lång period av mild väder gjort den dubbelt ömtalig.

Använd för ansikte och händer på kvällen

**Syster Ellas Salva
(Hudcrème)**

vilken både grundligt rengör hudporerna och samtidigt tillför huden ett verkligt näringsämne, vilket förnygrar och förskönar, samtidigt som det skyddar mot vårt växlande klimats skadliga inflytelser på hyn.

För bibehållande av en vacker hy och mjuka, vita händer är Syster Ellas hudcrème lika oumbärlig som en god toalettvål. Detta är en sanning som tusentals regelbundna förbrukare kommit till insikt om.

Om dagen då man behöver en nära nog ögonblickligt torkande hudcrème bör man använda

Syster Ellas Dag-crème
Dessa två crèmes göra underverk.

Övertyga Er själv genom att redan i dag i närmaste affär köpa en burk eller tub Syster Ellas hudcrème och dagcrème.

Pris pr burk 2 kr., pr tub 90 öre.

Tillverkare:

**FABRIKS A.-B. ELLAS
STOCKHOLM**

Ensamförsäljare för Finland: O/Y Teka A.-B., Riihimäki.

Vad är Ni skyldig

Er själv först och främst? Jo, att bevara och vårda de gåvor, Ni av naturen blivit utrustad med. Nästan alla människor ha ursprungligen begåvats med vackert, yppigt hår. Om detta sedan mister sin skönhet och blir glanslöst, tovtigt eller i förtid förtunnat, är orsaken här till att söka i bristfällig vård. Det första villkoret för rationell och verksam vård av håret är regelbundna champoneringar med

SYSTER ELLAS SCHAMPONERINGS-PULVER

som upplöser och avlägsnar ur håret alla föroreningar, renar hårbotten och gör håret vågigt och luftigt samt framkallar de för varje hår karakteristiska, skiftande färgnyanserna och glansdagarna. Ni skall snart märka och glädjas över Edert hårs förändrade utseende, om Ni bestämmer Er för att en viss dag varje vecka champonera det med

SYSTER ELLAS SCHAMPONERINGS-PULVER

Även åt spisen kan Ni lätt få Viking-glans. Med Viking Ugnsvärta ernås snabbt synnerligen vacker glans åt spisens ytor och svärtan osar ej. Blanka spisen medan den är varm, ej het! Ett Viking-fabrikat, kort sagt, är också Viking Ugnsvärta.

3 öre en portion **FÖR ALLA ÄLDRAR** En portion öre **3**

Ingenting överglänser
GÅRDA
Briljant Glans Stärkelse

PROPAGANDASERIEN I.
Annons No. 2.

REYMERSHOLMS KRONOLJA

är, kan man säga, matlagingsfettet på modet. Fördelen att använda Kronolja är också stor, emedan densamma kan användas till *alla* rätter, vid vilkas tillagning fordras fett i fast eller flytande form.

Gör omedelbart ett första försök vid fiskstekning till exempel, och resultatet blir obetingat, att Ni därefter i hushållet aldrig vill undvara REYMERSHOLMS KRONOLJA.

Insänd denna kupong till REYMERSHOLMSBOLAGET, Kronoljeavdelningen, Hälsingborg och ni tillställs gratis en nyredigerad, aktuell och praktisk kokbok.

Namn: Adress:

Min handlares namn: Idun:

Handwritten signature: Andersson nr 31